

Vlaanderen
is milieu

Bijgewerkte Milieuverklaring 2023

Gegevens 2022

VLAAMSE
MILIEUMAATSCHAPPIJ

EMAS

Geverifieerd
milieuzorgsysteem
BE-VL-000021

A small, handwritten signature or mark in the bottom right corner.

INHOUD

1	Inleiding.....	8
2	Voorstelling Vlaamse Milieumaatschappij.....	9
3	Onze vestigingen.....	11
4	Milieubeleid.....	12
5	Milieumanagementsysteem.....	14
5.1	Beheersing van noodsituaties.....	14
5.2	Proces.....	14
6	Onze prestaties.....	16
6.1	Elektriciteit en gas.....	17
	Datacenter: een voorbeeld voor velen.....	19
6.2	Water.....	20
6.3	Mobiliteit.....	21
6.3.1	Dienstreizen bij de VMM.....	21
6.3.2	Dienstwagens.....	22
6.3.3	Woon-werkverkeer bij de VMM en hybride werken.....	24
6.4	Emissies.....	26
6.4.1	Directe emissies.....	26
6.4.2	Koolstofvoetafdruk.....	27
6.4.3	CO ₂ -compensatie vliegverkeer dienstreizen.....	29
6.5	Grondstoffen: papierverbruik.....	30
6.6	Afval.....	31
6.7	Duurzame overheidsopdrachten.....	32
6.8	Biodiversiteit: bodemgebruik en verontreiniging.....	34
	Green Deal Bedrijven en biodiversiteit.....	37
6.9	Voeding.....	38
	Green Deal 'Eiwitshift op ons bord'.....	38
6.10	Communicatie en deelname van interne stakeholders.....	39
6.10.1	Goede praktijk.....	39
6.10.2	Digitale communicatie.....	39
6.10.3	Workshops en lezingen ter inspiratie.....	39
6.10.4	Selectie nieuwe personeelsleden.....	39
6.11	Externe stakeholders betrekken.....	40
6.11.1	Milieu-informatie.....	40
6.11.2	Externe fora.....	40
6.11.3	Ereplaats voor VMM bij EMAS awards 2019.....	40
6.11.4	Duurzame evenementen.....	40
6.11.5	Sociaal engagement.....	40

Handwritten signature or mark.

7	Besluit	42
8	Bijlagen	43
8.1	Voorstelling VMM Vestigingen	43
	Aalst, Dokter De Moorstraat 24-26	43
	Aalst, Gasthuisstraat 42	43
	Aalst, Gasthuisstraat 38A	43
	Brussel - Ferraris, Koning Albert II-laan 20	44
	Gent - LAK, Sint-Denijs-Westrem, Raymonde de Larochelaan 1	44
	Oostende - Administratie, Zandvoordestraat 375	44
	Oostende – Onderhoudsdienst, Zandvoordestraat 375 (ingang langs rioolwaterzuiveringsinstallatie Aquafin NV)	45
	Leuven - VAC, Diestsepoort 6	45
	Leuven - CBG, Terbankstraat 22	45
	Hasselt, De Schiervellaan 7	46
	Antwerpen - VAC, Anna Bijnsgebouw, Lange Kievitstraat 111-113	46
	Mechelen - OVAM , Stationsstraat 110	46
	Herentals, Belgiëlaan 6	46
	Antwerpen - PIH, Kronenburgstraat 45 bus B3	47
	Lummen, het pompgemaal Schulen, Begijnebroekstraat	47
	Merelbeke, Burg. Van Gansberghelaan 92	47
	Nieuwpoort, Pompgemaal Veurne Ambacht, Toevluchtweg 6	47
8.2	Operationele doelstellingen 2020-2022	51
8.3	VMM in cijfers	52
8.4	VMM Organogram	61
8.5	Historische resultaten VMM 2013-2020	62
8.6	Omrekenings- en aanrekeningsfactoren milieumonitor	64
8.7	Wettelijke aspecten	66
	8.7.1 Verbetering van de milieuprestaties	68
	8.7.2 Verklaring van de milieuverificateur over de verificatie en valideringswerkzaamheden	68

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Aantal Bluebikeritten	22
Tabel 2: Gebruikte oppervlaktes	34
Tabel 3: Overzicht aantal personeelsleden en VTE	52
Tabel 4: Elektriciteitsverbruik per locatie in kWh	52
Tabel 5: Elektriciteitsverbruik per locatie in kWh/VTE	53
Tabel 6: Gasverbruik per locatie in kWh	53

Figuur 14: Groendaken in Gent, plantenbakken op het dak in Herentals en Pompvijver en bloemenweide in Lummen.....36

Figuur 15: Achterkant gebouw Oostende en Insectenhotel in Nieuwpoort36

Figuur 16: Zwaluwkasten Hasselt36

1 INLEIDING

Wij kozen ervoor om bij de VMM een milieumanagementsysteem conform de EMAS-verordening (EG) nr. 1221/2009, nr. 2017/1505 en nr. 2018/2026 te hanteren. EMAS (Eco-management en audit schema) is een milieumanagementinstrument dat door de Europese Commissie werd ontwikkeld in lijn met de ISO 14001-norm. Door dit systeem kunnen we onze milieuprestaties op een continue manier evalueren, rapporteren en verbeteren. Bovendien beklemtoont dit milieuzorgsysteem de betrokkenheid van het personeel en een transparante communicatie. Dat vinden wij de belangrijkste aspecten van het EMAS-systeem.

Het behalen van een ISO 14001-certificaat en een EMAS-registratie voor de 15 VMM-vestigingen gebeurde stapsgewijs in:

- 2014 voor de vestigingen in Aalst;
- 2015 voor Hasselt, Herentals en bij de dienst Meetnetten Lucht in Antwerpen;
- 2016 voor Oostende - Administratie en Gent;
- 2017 voor Antwerpen - VAC, Leuven - VAC, Leuven - CBG en Oostende – onderhoudsdienst;
- 2018 voor Brussel - Ferraris en Mechelen – OVAM;
- 2019 voor de drie technische locaties Merelbeke, Nieuwpoort en Lummen.

Sinds 19 december 2019 is de volledige VMM EMAS-geregistreerd. De vijftien VMM-vestigingen zijn geregistreerd onder het EMAS nummer BE-VL-000021, dit zijn al de kantoorlocaties - al dan niet met labo – en technische locaties van VMM.

De overige technische locaties (o.a. Boekhoute, Ieper en Herentals) zijn beperkt tot loodsen zonder personeelsvoorzieningen en vallen niet onder de scope. De locatie in Brussel die voor IRCEL wordt gehuurd valt eveneens niet onder de scope omwille van het zeer beperkt aantal betrokken VMM-personeelsleden en de intergewestelijke samenwerkingsvorm.

In 2022 gebeurde de hercertificatie-audit voor het volledige toepassingsgebied van de VMM.

De vijftien VMM-locaties krijgen allen een audit in de periode 2022-2024.

- 2022: Aalst, Herentals, Hasselt, Antwerpen VAC en Antwerpen PIH.
- 2023: Gent LAK, Mechelen, Brussel Ferraris, Lummen, Nieuwpoort en Aalst.
- 2024: Oostende administratie, Oostende onderhoudsdienst, Leuven CBG, Leuven VAC, Merelbeke en Aalst.

Deze milieuverklaring bevat de cijfergegevens van 2022. Relevante aspecten van begin 2023 zullen ook vermeld worden.

2 VOORSTELLING VLAAMSE MILIEUMAATSCHAPPIJ

De Vlaamse Milieumaatschappij of VMM werd opgericht in 1990. Sinds 1 april 2006 werkt ze als agentschap van de Vlaamse overheid mee aan een beter leefmilieu in Vlaanderen. De VMM behoort tot het beleidsdomein Omgeving.

De Vlaamse Milieumaatschappij vervult een cruciale rol in het integraal waterbeleid. Ze meet en controleert de kwantiteit en kwaliteit van water, beheert watersystemen, int een heffing op watervervuiling en op grondwaterwinning, adviseert over omgevingsvergunningen, en zorgt voor de planning van en het toezicht op de zuiveringsinfrastructuur. De VMM geeft advies aan de Vlaamse Regering over de kwaliteit en de beschikbaarheid van drinkwater, en vervult de taak van regulator¹ voor leidingwater.

Verder bewaakt de VMM de luchtkwaliteit, inventariseert ze wie wat loost, en doet ze beleidsvoorstellen.

De VMM neemt deel aan het internationaal milieubeleid. Via informatie en sensibilisering wil ze de bedrijven, de burgers en de landbouwers aanzetten tot milieusparend gedrag. Voor tal van thema's (o.a. luchtkwaliteit, beheer waterlopen, incidenten, riolering en waterzuivering) doet de VMM beroep op de Vlaamse steden en gemeenten. Daarmee zijn de lokale besturen één van de belangrijkste partners om te werken aan een beter leefmilieu.

Het is de opdracht van de VMM om voor de huidige en toekomstige generaties in Vlaanderen:

- proper, aantrekkelijk en voldoende water te waarborgen,
- gezonde lucht te bewerkstelligen,
- de klimaatadaptatie mee te sturen.

De VMM wil als oplossingsgerichte partner een klimaatbestendige leefomgeving mee realiseren. Om haar missie te verwezenlijken, voert de VMM volgende taken uit:

- gegevens en informatie verzamelen, beoordelen en verwerken door de uitbating van de meetnetten lucht en water, en de registratie van emissies in lucht en water;
- de voorbereiding van het luchtbeleid en biedt als partner oplossingen aan voor het bereiken van een goede luchtkwaliteit; de planning van het integraal waterbeleid coördineren en organiseren;
- instrumenten ontwikkelen en maatregelen uitwerken om de verontreiniging van de atmosfeer en van de watersystemen te voorkomen en te beperken;
- water- en vuilvrachtbalansen opstellen en bijwerken per stroomgebied en bekken;

¹ De WaterRegulator is een subentiteit van de VMM en heeft de volgende opdrachten:

- de transparantie over drinkwaterproductie en -levering in Vlaanderen verhogen;
- de prestaties en de efficiëntie van de drinkwatermaatschappijen die in Vlaanderen actief zijn vergelijken, met de bedoeling na te gaan of water geleverd wordt tegen een correcte prijs;
- studies uitvoeren, en op basis van de resultaten advies verlenen aan de Vlaamse Regering;
- de drinkwatertarieven reguleren.

- Vanuit een regisseursrol van de waterketen aansturen, ondersteunen en opvolgen
- de regulerende heffing op waterverontreiniging en op de winning van grondwater vestigen, innen en invorderen;
- reguleren van drinkwatertarieven;
- de ecologische aspecten van water bestemd voor menselijke aanwending opvolgen;
- het grondwater beheren en voorstellen doen tot afbakening van waterwinningsgebieden en beschermingszones;
- de werking, technische ondersteuning en subsidiëring van het waterbeheer van polders en watering controleren en opvolgen;
- het beheer van de onbevaarbare waterlopen van eerste categorie, met inbegrip van de waterbodems;
- ratten bestrijden in of nabij waterlopen;
- advies uitbrengen bij de watertoets;
- adviseren bij milieuvergunningaanvragen;
- erkennen van boorbedrijven;
- deelnemen aan het internationale milieubeleid;
- inventariseren, evalueren, adviseren en rapporteren over alle aangelegenheden met betrekking tot water bestemd voor menselijke aanwending.

Elke dag zetten 800 medewerkers van de VMM hun kennis en vaardigheden in om het milieu van morgen in Vlaanderen te helpen verbeteren. De gedetailleerde personeelsaantallen per locatie en het organogram vindt u in bijlage 8.3 en 8.4 van dit document.

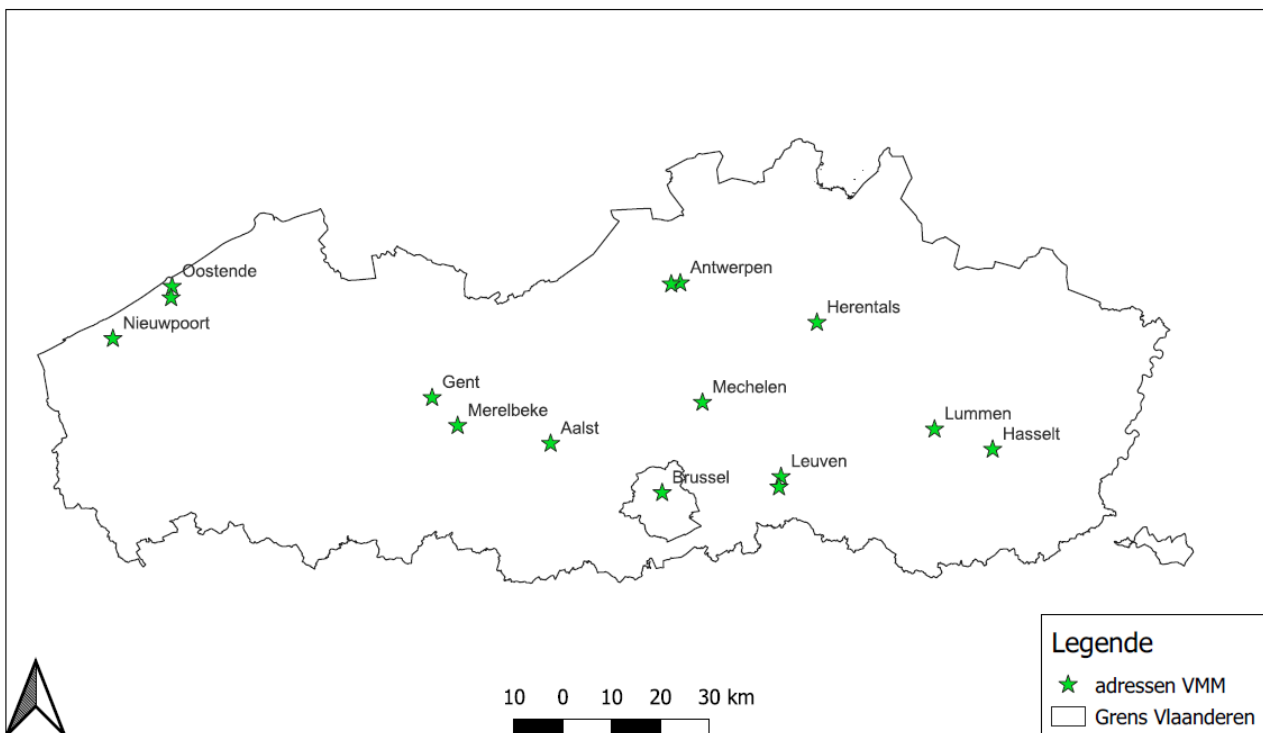

3 ONZE VESTIGINGEN

Onze maatschappelijke zetel is in Aalst. Daarnaast hebben wij verschillende vestigingen in elke provincie in Vlaanderen. Deze milieuverklaring behandelt het hoofdbestuur in Aalst en in Brussel - Ferraris en de VMM-vestigingen in

- Buitendienst Bovenschelde, Gentse Kanalen en Dender: Gent - LAK;
- Buitendienst IJzer, Leie en Brugse polders: Oostende - Administratie en Oostende - Onderhoudsdienst;
- Buitendienst Demer, Dijle en Maas: Leuven - VAC, Leuven - CBG en Hasselt;
- Buitendienst Nete en Benedenschelde: Antwerpen - VAC, Mechelen – OVAM en Herentals;
- De dienst Meetnetten Lucht in Antwerpen: Antwerpen - PIH (Kronenburgstraat);
- De technische locaties van de kern Beheer en Investerings Waterlopen: Lummen, Merelbeke en Nieuwpoort.

Sinds december 2019 zijn alle VMM-vestigingen EMAS-geregistreerd. In bijlage 8.1 vindt u de volledige voorstelling van onze vestigingen.

Figuur 2: EMAS-locaties van de VMM

4 MILIEUBELEID

Het is de opdracht van de VMM om voor de huidige en toekomstige generaties in Vlaanderen:

- ✓ proper, aantrekkelijk en voldoende water te waarborgen,
- ✓ gezonde lucht te bewerkstelligen,
- ✓ de klimaatadaptatie mee te sturen.

De VMM wil een oplossingsgerichte partner zijn voor een klimaatbestendige leefomgeving.

Wij werken toe naar een leefomgeving die de effecten van klimaatverandering het hoofd kan bieden. Die impact kunnen we enkel realiseren als onze inspanningen in lijn zijn met de internationale normen en ambities waartoe Vlaanderen zich engageert, en als we de krachten bundelen met alle betrokkenen (lokaal en bovenlokaal, private en publieke sector). Op basis van accurate data en gerichte kennis zoeken we mee naar innovatieve, efficiënte en duurzame oplossingen om de leefomgeving in Vlaanderen te blijven verbeteren. Daarbij focussen we op de domeinen die onze missie aangeeft: water, lucht en klimaat.

In 2020 heeft de VMM een strategisch kader uitgewerkt. Dit zet de concrete richting uit voor de VMM in de komende jaren. Aan de hand van vijf dimensies geven we invulling aan onze strategische doelstellingen.

Vijf dimensies:

1. Impact komt eerst
2. Samenwerking brengt ons verder
3. Interne processen maken mogelijk
4. Innovatie houdt ons scherp
5. Duurzaamheid in woord en daad

Het milieubeleid is opgenomen in de strategische doelstellingen van de VMM.

De directieraad van de VMM liet zich inspireren door de missie en visie en keurde in mei 2020 de milieubeleidsverklaring goed.

Milieubeleid

De VMM wil een actieve rol opnemen en toonaangevend zijn in haar inspanning in de zorg voor een beter leefmilieu. Hiervoor zal de VMM:

- ✓ een voorbeeldrol opnemen ten aanzien van andere overheden, bedrijven en burgers;
- ✓ streven naar klimaatneutraliteit in 2040;
- ✓ streven naar 100% circulariteit in 2040;
- ✓ maximaal bijdragen aan de Sustainable Development Goals (SDG's) en
- ✓ een maatschappelijk verantwoorde organisatie zijn.

De directieraad, de leidinggevenden en alle medewerkers engageren zich om deze beleidsprincipes dagelijks toe te passen binnen en buiten de organisatie.

Mei 2020

Bernard De Potter
Administrateur-generaal

MILIEU BELEID

De zorg voor het milieu maakt deel uit van al onze activiteiten en wordt bij elke beslissing in overweging genomen.

De VMM wil een **actieve rol** opnemen en toonaangevend zijn in haar **inspanning in de zorg voor een beter leefmilieu**.

De VMM wil een **oplossingsgerichte partner** zijn voor een **klimaatbestendige leefomgeving**.

- VOORBEELDROL** opnemen ten aanzien van andere overheden, bedrijven en burgers.
- Streven naar **KLIMAAT NEUTRALITEIT** in 2040
- Maximaal bijdragen aan de **SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS (SDG's)**
- Streven naar **100% CIRCULARITEIT** in 2040
- Een **MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORDE** organisatie zijn
- SCAN MI

De directieraad, de leidinggevenden en alle medewerkers engageren zich om deze beleidsprincipes dagelijks toe te passen binnen en buiten de organisatie.

5 MILIEUMANAGEMENTSYSTEEM

Om het milieubeleid uit te voeren, ontwikkelde de VMM een milieuzorgsysteem dat voldoet aan de ISO 14001-norm, en aan de vereisten van de Europese verordening betreffende EMAS (Verordening 1221/2009 (EU) gewijzigd bij Verordening (EU) 2017/1505 van de commissie van 28 augustus 2017 en Verordening (EU) 2018/2026 van de commissie van 19 december 2018). In aanvulling op de algemene eisen die de ISO 14001-norm oplegt, hecht EMAS speciale aandacht aan de betrokkenheid van het personeel, externe communicatie, naleving van de regelgeving en continue verbetering van de milieuprestaties.

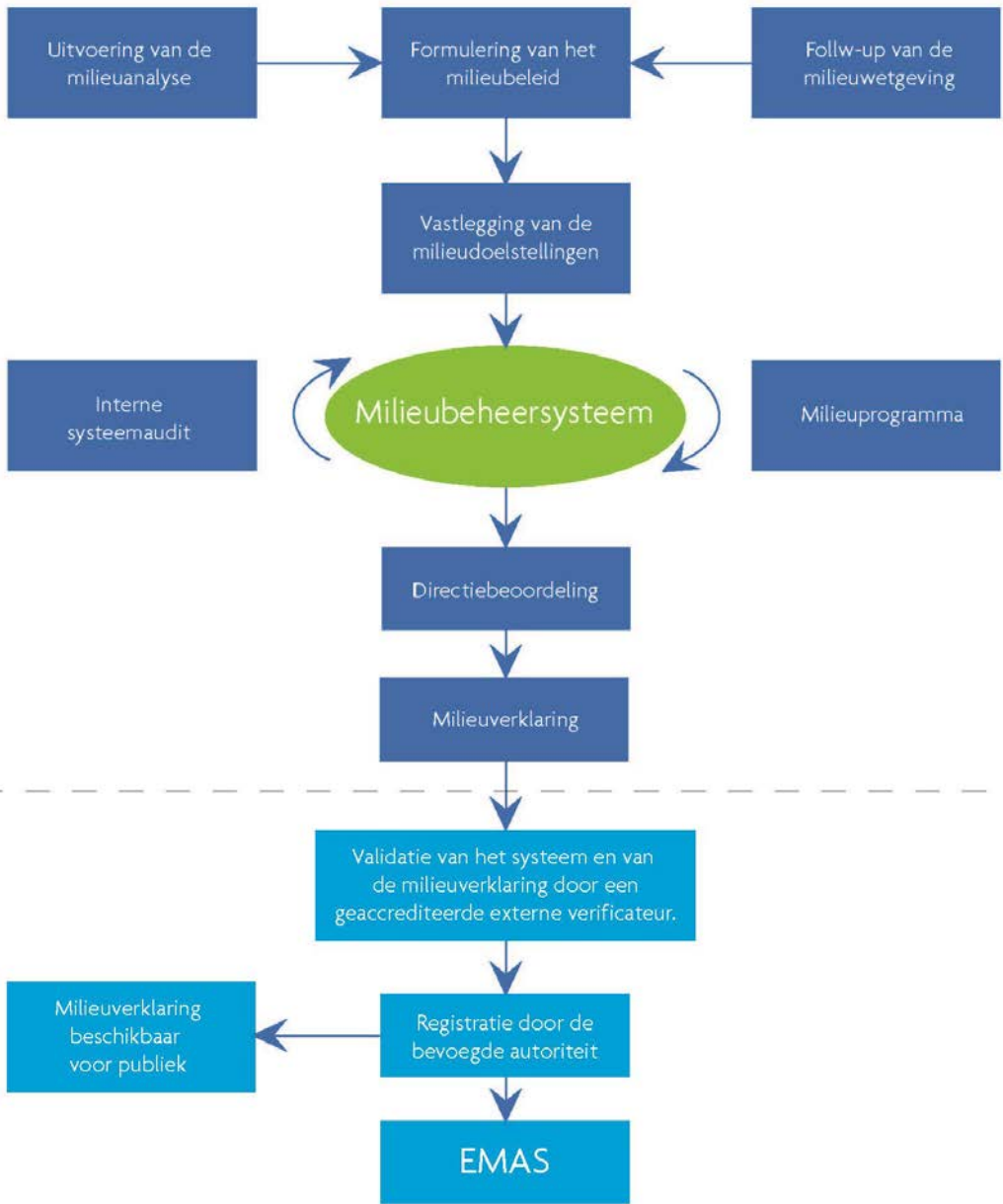
5.1 Beheersing van noodsituaties

De VMM beschikt voor alle locaties over noodplannen die aangeven hoe te reageren in een noodsituatie. De mogelijke noodsituaties (bv. brand) zijn geïdentificeerd en worden in de noodplannen behandeld. De noodplannen voor alle vestigingen zijn beschikbaar op het intranet. De VMM beoordeelt en evalueert deze noodplannen jaarlijks. Verder heeft de VMM een werkinstructie voor opslag, gebruik en lekkages gevaarlijke producten in al haar locaties.

De VMM voert een adequaat bedrijfscontinuïteitsmanagement om de organisatie voor te bereiden op het voorkomen of minimaliseren van tal van incidenten die het goed functioneren van haar dienstverlening in gevaar kunnen brengen of een hindernis vormen in de verwezenlijking van haar doelstellingen. Bedrijfscontinuïteitsmanagement, kortweg BCM, wordt binnen de Vlaamse overheid gedefinieerd als het beheersproces dat risico's identificeert en beperkt, de mogelijke impact van een onderbreking van (tijds)kritieke bedrijfsprocessen en ondersteunende systemen minimaliseert met als ultieme doel het tijdig herstellen van de kritieke bedrijfsprocessen.

5.2 Proces

Het stroomschema EMAS-registratie toont de verschillende stappen die VMM heeft doorlopen om een EMAS-registratie te krijgen. Het hele systeem steunt op de systematische en permanente uitvoering van de beschreven opeenvolgende stappen.

6 ONZE PRESTATIES

Werk maken van een beter leefmilieu in Vlaanderen is de kerntaak van de Vlaamse Milieumaatschappij. Daarom willen wij een voortrekkersrol in milieuzorg vervullen en zelf de impact van onze werking op het milieu zo veel mogelijk beperken.

Met de EMAS-registratie beogen we namelijk een dubbel doel:

- vanuit onze voorbeeldfunctie zorgen dat we via een gerichte aanpak en met medewerking van al onze personeelsleden onze milieuprestaties voortdurend verbeteren;
- iedereen ervan bewust maken dat we elke dag opnieuw duurzaam met het milieu moeten omgaan en dat we daartoe allemaal een bijdrage kunnen leveren.

Milieuzorg is evenwel een continu proces en het kan altijd nog beter. Zo wil de VMM actief meewerken aan de transitie naar een duurzamere samenleving en aan de realisatie van de ambitieuze doelstellingen van de Vlaamse Regering.

Om onze milieuprestaties te evalueren, wordt een milieuanalyse uitgevoerd die wordt jaarlijks gecontroleerd en aangepast bij gewijzigde omstandigheden. Op basis van deze milieuanalyse worden de meest significante milieuaspecten bepaald. Deze analyse en de verplichte kernindicatoren bepaald door de EMAS-verordening² vormen de basis van een set van meetbare indicatoren, waar doelstellingen voor worden opgesteld. .

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen directe en indirecte milieuaspecten. Directe milieuaspecten hebben betrekking op activiteiten, producten of diensten waarover zelf een rechtstreekse beheerscontrole is zoals waterverbruik, afvalwater, luchtmissies (gebouwenverwarming, dienstwagens), energie (elektriciteits- en gasverbruik), mobiliteit (woon-werkverkeer personeel, dienstreizen), papierverbruik, duurzame aankopen, biodiversiteit. Bij de indirecte milieuaspecten is de vervuiling niet rechtsreeks afkomstig van de VMM, maar bijv. via de leverancier. De VMM oefent rechtstreeks en onrechtstreeks invloed uit op overheidsinstanties, bedrijven en burgers aan de hand van rapporten, publicaties, milieuindicatoren, samenwerkingsovereenkomsten, Europese campagnes en nog zoveel meer.

Er wordt ook een onderscheid gemaakt tussen gebouwen in eigen beheer of niet in eigen beheer. Gebouwen in eigen beheer: Aalst, Hasselt, Herentals, Gent, Oostende – Administratie, Oostende – onderhoudsdienst, Leuven – CBG en de drie technische locaties Merelbeke, Nieuwpoort en Lummen. Gebouwen niet in eigen beheer: Dienst Meetnetten Lucht in Antwerpen, Antwerpen - VAC, Leuven - VAC, Brussel - Ferraris en Mechelen – OVAM.

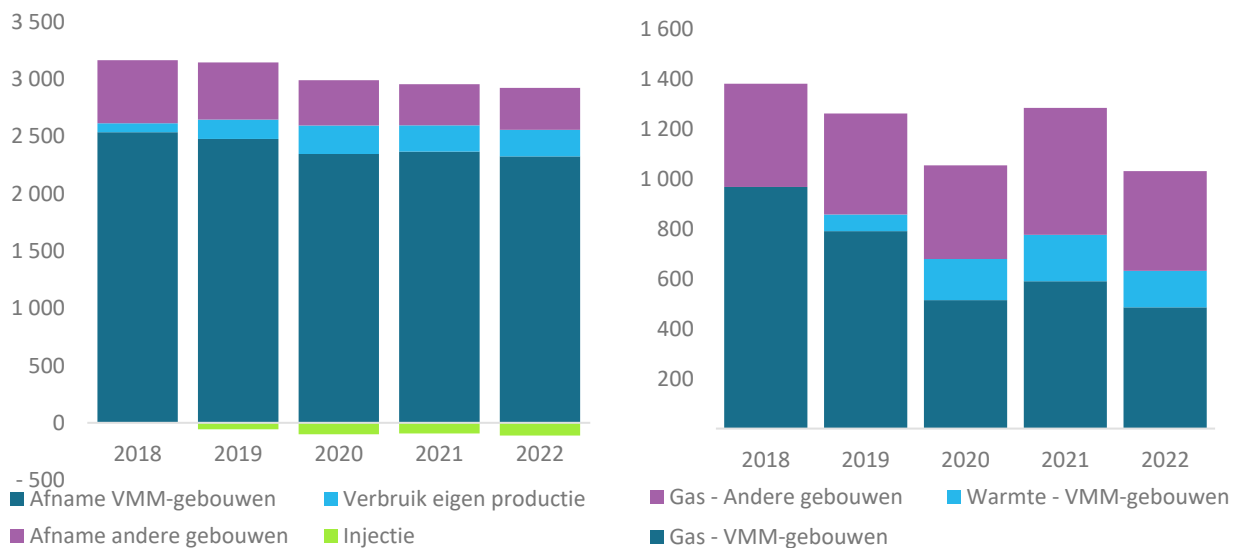
Bij de opmaak van deze milieuverklaring waren de cijfers voor Mechelen van 2022 nog niet beschikbaar. Daarom werd gekozen om deze identiek te houden aan 2021.

² Energie-efficiëntie, Materiaal-efficiëntie, Water, Afval, Biodiversiteit en Emissies

6.1 Elektriciteit en gas

Doelstellingen	Doel t.o.v. 2018
Totale elektriciteitsverbruik	≤ 2018 ✓
Hernieuwbare energie	✓
Gasverbruik	- 15 % ✓

Figuur 1: Totale elektriciteits- en gasverbruik (in MWh)

Het elektriciteitsverbruik:

- daalde met 7,7 % sinds 2018, 34 % in gebouwen die niet in eigen beheer zijn en 8 % voor gebouwen in eigen beheer;
- daalde met 2,5 % per VTE tussen 2018 en 2022 van 4 331 kWh naar 4 221 kWh per VTE.

Hernieuwbare energie:

- De hernieuwbare productie verdrievoudigde sinds 2018.
- 10 % van het VMM-verbruik werd in 2022 zelf opgewekt.
- iets meer dan 110 MWh werd niet onmiddellijk geconsumeerd en in het net geïnjecteerd.

Het gasverbruik:

- daalde in totaal met 36 % t.o.v. 2018;
- halveerde in VMM-gebouwen t.o.v. 2018;
- daalde per m² van 62 in 2018 naar 40 kWh in 2022;
- daalde het afgelopen jaar met 19 %.

Knelpunten

- Van sommige locaties is de VMM geen eigenaar van het gebouw. De maatregelen die kunnen genomen worden zijn beperkt en ook niet meteen zichtbaar aangezien er wordt gewerkt met een verdeelsleutel.
- In Gent is een groot deel van de zonnepanelen defect sinds de storm Eunice van februari 2022. Dit is nog niet hersteld.

Acties

Naar aanleiding van de energiecrisis besliste de Vlaamse Regering om in de herfst en in de winter minstens fors te besparen op energieverbruik. Concreet mikken we, samen met alle entiteiten binnen het Vlaams Klimaatplan, op een besparing van minstens 15% op gas en 15% op elektriciteit in de periode van 1/8/22 tot en met 31/3/23, ten opzichte van het gemiddelde van de voorbije 5 jaar voor dezelfde periode.

Welke maatregelen gelden voor alle entiteiten van de Vlaamse Overheid?

- De verwarming wordt ingesteld op 19°C.
- Aparte boilers in de keuken worden uit dienst genomen.
- Serverlokalen niet kouder dan 26°C koelen.

Bij de VMM gelden er nog extra maatregelen.

- Comforturen worden herleid naar 8-16 uur in plaats van 7.15 tot 17.30 u.
- We stellen op brugdagen en in de herfst-, kerst- en krokusvakantie maar een deel van onze kantoorwerkplekken ter beschikking en werken met een reservatiesysteem

Acties ter ondersteuning van energiebesparende maatregelen

Om de energiebesparende maatregelen wat leuker te maken wordt er **elke dinsdag en donderdag gratis soep en sport** aangeboden van november 2022 tot en met maart 2023 (m.u.v. de schoolvakanties).

- De duurzame soep wordt gemaakt door een lokale handelaar met groenten van een lokale bioboerderij en geleverd door de Fietserij.
- De sportsessies fitcamp en wandeltraining worden gegeven door twee collega's.

Zowel de soep als de sport kent een groot succes en zorgt voor meer **sociale cohesie**. Op de “soepdagen” maakten er opmerkelijk meer mensen gebruik van de refter, de soep heeft dus mensen samengebracht en gesprekken op gang gebracht.

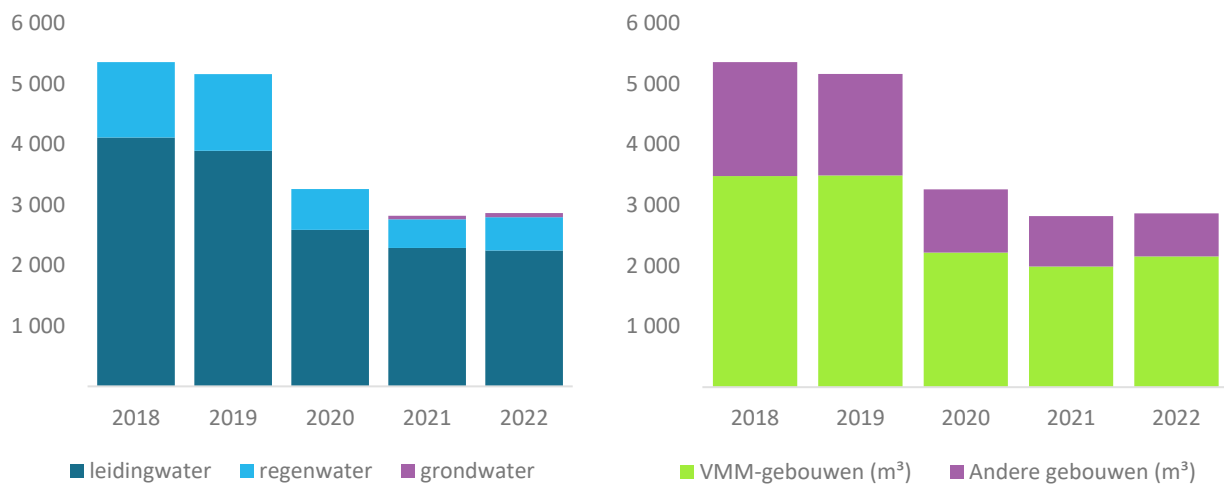
Ook in de meeste buitendiensten werd er in november of december soep aangeboden.

Om ook sport te kunnen aanbieden werd de wandelkalender in het leven geroepen. Dit is een laagdrempelige manier om samen met collega's af te spreken om te gaan wandelen tijdens de middagpauze. Want tussen twaalf en één wandelt iedereen. Ook dit initiatief kon op veel enthousiasme rekenen.

6.2 Water

Doelstellingen	Doel t.o.v. 2018
Totale waterverbruik	≤ 2018 ✓
Maximaal gebruik regenwater	✓

Figuur 2: Totale waterverbruik in m³

Het waterverbruik:

- daalde met 47% naar 2 865 m³ of 4,1 m³/VTE ten opzichte van 2018;
- daalde met 46,4 % per VTE ten opzichte van 2018;
- bestond voor 21,6 % uit regenwater of 550 m³.

De sectorale EMAS-benchmark³ voor kantoorgebouwen bedraagt 6,4 m³/VTE per jaar. Voor de kantoorgebouwen in eigen beheer (zonder labo of andere activiteiten) scoort de VMM beter.

Knelpunten

- Sommige locaties zijn niet in eigendom van VMM. In dat geval wordt er gewerkt met een verdeelsleutel. De maatregelen die de VMM kan nemen zijn beperkt en ook niet direct zichtbaar.

³ Europese Commissie (2018) BIJLAGE bij Besluit van de Commissie tot vaststelling van het sectorale referentiedocument betreffende beste milieubeheerpraktijken, sectorale milieuprestatie-indicatoren en benchmarks voor topprestaties voor de overheidssector, in het kader van Verordening (EG) nr. 1221/2009 inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheerend milieuauditsysteem (EMAS)

6.3 Mobiliteit

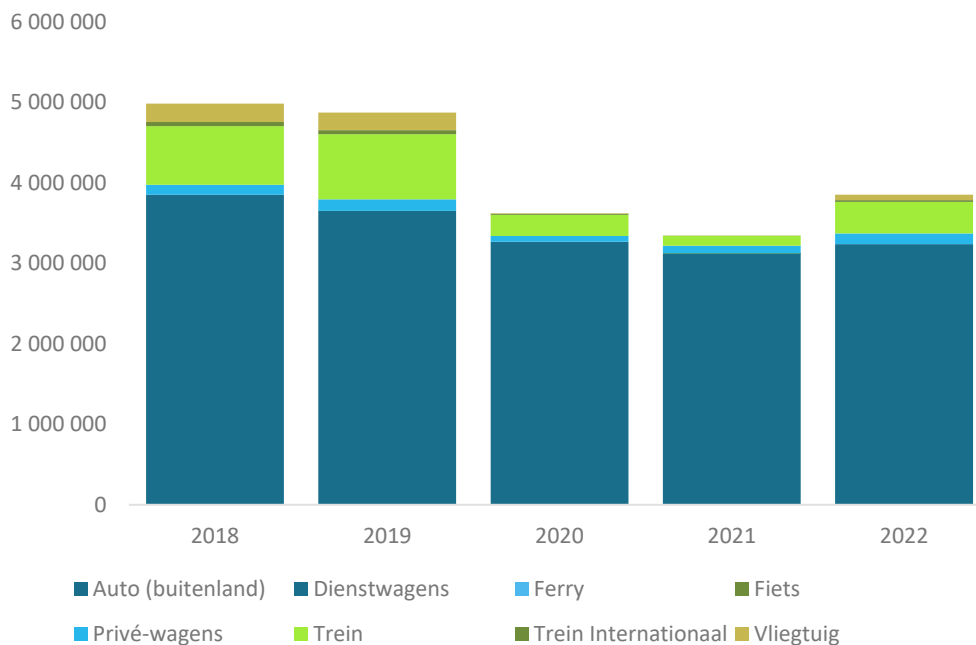
Doelstellingen	Doel t.o.v. 2018
Kilometers dienstwagens	- 15 % ✓
Duurzame verplaatsingen	≥ 20 %
Bluebike ritten	+ 20 %
Aankoop nieuwe wagens	≥ 10 % elektrisch of plug-in Hybride 7,5 % CNG ✓
Duurzaam woon-werk verkeer	70 %

De VMM promoot duurzame mobiliteit bij haar personeelsleden, zowel voor dienstreizen als voor woon-werkverkeer. Duurzame mobiliteit betekent voorrang voor voetgangers (Stappers), fietsers (Trappers) en collectief vervoer (Openbaar vervoer, carpooling). Pas daarna komt Privévervoer. Dat is het zogenaamde STOP-principe. Uiteraard heeft de ligging van een locatie een grote impact op het mobiliteitsgedrag.

6.3.1 Dienstreizen bij de VMM

Onderstaande figuur geeft de mobiliteit tijdens diensturen of dienstverplaatsingen weer voor de hele VMM, uitgedrukt in personenkilometers.

Figuur 3: Personenkilometers dienstverplaatsingen VMM

Voor de dienstreizen zijn er onderstaande vaststellingen:

- Het aantal kilometers dienstverkeer daalde met 23% sinds 2018. Het aantal kilometers met dienstwagens daalde met 16 %, dus werd de doelstelling van 15% minder aantal kilometers met dienstwagens gehaald.
- Door het opgeven van de coronamaatregelen was er stijging van het dienstverkeer met 15 % ten opzichte van 2021. Er was een sterke toename van de dienstreizen per trein (internationaal) als met het vliegtuig. Ten opzichte van 2018 is er nog steeds een daling van 23 % in het aantal gereden kilometers.
- Het aandeel duurzame verplaatsingen steeg opnieuw en bedroeg 10,8 %, hiermee halen we de vooropgestelde doelstelling niet. Dit komt hoofdzakelijk dat er veel minder dienstverplaatsingen gebeuren en vervangen werden door online vergaderingen.
- Het aantal bluebikeritten steeg fors, maar ligt nog steeds ver onder het niveau van 2018. Ook hier werden verplaatsingen vervangen door online vergaderingen.
- Het nieuwe reisbeleid dat werd goedgekeurd in december 2022 door de directieraad werd al toegepast tijdens het jaar 2022. => Bij een reistijd van minder dan 8 uur werd automatisch de trein als vervoermiddel gekozen. Hierbij was de reisduur het bepalend criterium en niet meer de afstand.

Tabel 1: Aantal Bluebikeritten

	2018	2019	2020	2021	2022	2020-21	2018-22
Totaal	482	496	118	46	245	433%	-49%

6.3.2 Dienstwagens

Het aantal dienstwagens in gebruik kent een dalend verloop:

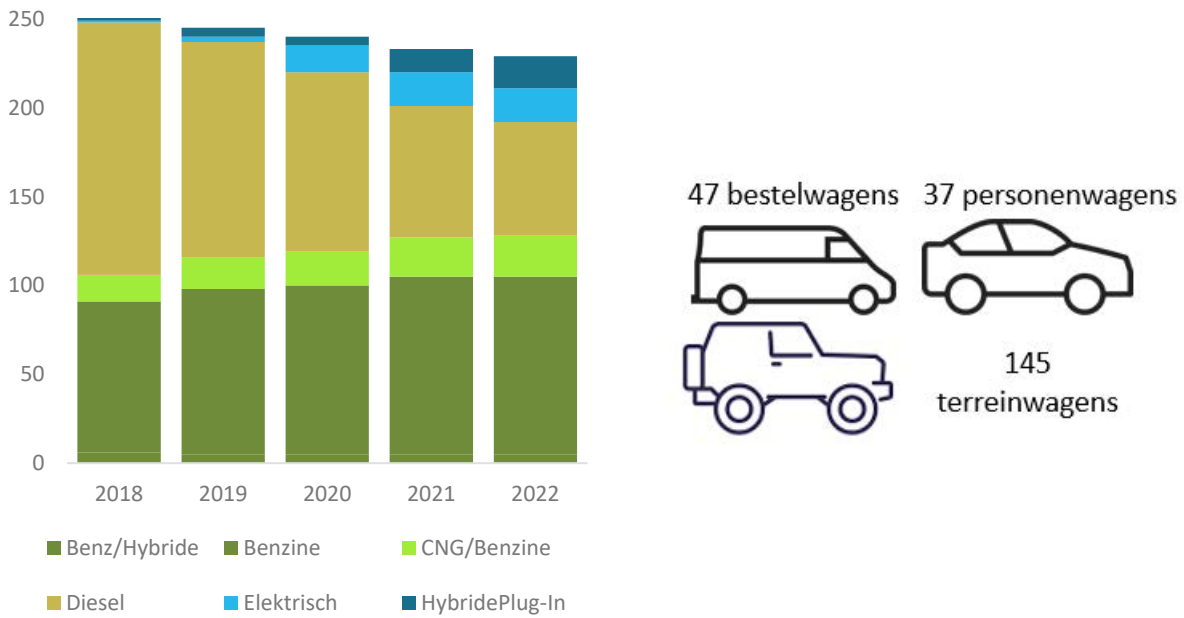
- Het aantal wagens daalde, van net geen 253 in 2018 naar 229 in 2022.
- Het aandeel van dieselwagens was in 2015 nog 88%, dit daalde naar 28 % in 2022.
- In 2022 waren 19 wagens volledig elektrisch.
- Er werden in 2022 12 nieuwe wagens in gebruik genomen, verdeeld als volgt: 4 benzines, 6 PHEV (plug-in hybride) en 1 EV (elektrisch) en 1 CNG Benzine. Door de langere levertijden werden in 2022 heel wat nieuwe wagens besteld maar deze worden pas geleverd in 2023.
- De gemiddelde ecoscore van wagenpark bedraagt 67 en een gemiddelde CO₂-uitstoot van 131 gr/100km.

Door de specifieke noden voor terreinwerk heeft VMM een volledig eigen wagenpark. Wagens worden speciaal ingericht om te kunnen voldoen aan heel specifiek taken zoals staalnames of voor de rattenvanger. Doordat de wagens worden ingericht blijven ze dan ook vaak voor een langere periode in gebruik. Het VMM wagenpark bestaat uit 229 wagens waarvan 47 bestelwagens, 37 personenwagens en 145 terreinwagens, waarvan 18 grote terreinwagens.

Uit onderstaande cijfers kan worden vastgesteld dat het merendeel van de kilometers worden afgelegd door de rattenvanger, de monitoring van de waterkwaliteit en het beheer en investeringen van de waterlopen.

Figuur 4: Wagenpark opgesplitst naar brandstof, type wagen en gebruik

Aandeel gereden kilometers per gebruikscategorie (%)

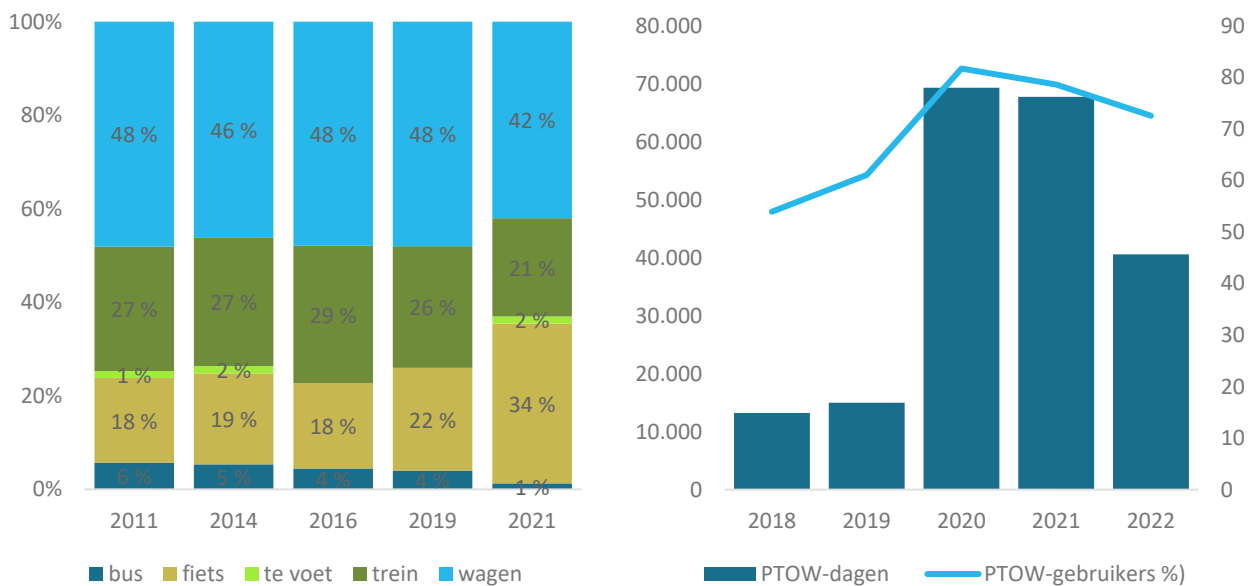
- Algemeen
- Directiewagens
- Monitoring waterkwaliteit en onderzoekscoördinatie
- Rattenbestrijding
- Verzegelaar
- Beheer en investeringswerken aan waterlopen
- Luchtkwaliteit
- Planning integraal waterbeleid
- Regisseur van de waterketen

6.3.3 Woon-werkverkeer bij de VMM en hybride werken

De VMM moedigt milieuvriendelijk woon-werkverkeer aan. De personeelsleden krijgen abonnementen voor trein, metro en/of bus volledig terugbetaald. Wie met de fiets naar het werk komt, ontvangt een fietsvergoeding. In al de locaties staan douches ter beschikking. In 2011⁴, 2014⁵, 2016 en 2021⁶ werd het VMM-personeel bevraagd naar hun verplaatsingsgedrag.

Een extern bureau heeft in 2020 de data rond woon-werkverkeer en dienstverplaatsingen in kaart gebracht op basis van geregistreerde data en enquêtes.

Figuur 5: Woon-werkverkeer en hybride werken (tijd- en plaatsafhankelijk - PTOW)

Telewerken of plaatsafhankelijk werken (PTOW):

- Het aantal personeelsleden dat plaatsafhankelijk werkte steeg van 31 % in 2015 naar 73 % in 2022.
- Het aantal dagen dat er plaatsafhankelijk werd gewerkt steeg⁷ van 13 204 in 2018 naar 40 573 in 2022. Door de Coronamaatregelen was het merendeel van de personeelsleden verplicht om thuis te werken in 2020 en 2021. In 2022 werd terug heel wat vaker op kantoor gewerkt.
- Door het verhoogde gebruik van PTOW worden heel wat woon-werk verplaatsingen vermeden.

⁴ 2011: Aalst; Antwerpen – PIH; Erembodegem; Gent – LAK; Hasselt; Herentals; Mechelen; Oostende – administratie en Oostende Onderhoudsdienst

⁵ 2014: locaties 2011 + Antwerpen – VAC; Leuven – VAC; Oostende Labo

⁶ 2021: Op basis van de Federale enquête woon-werk (Aalst, Antwerpen – PIH, Gent – LAK, Hasselt, Herentals, Leuven – VAC, Oostende administratie

⁷ De data zijn berekend op basis van geregistreerde gegevens in 'Vlimpers' (online HR Management-systeem van de Vlaamse Overheid). Indien thuiswerk niet wordt aangevraagd, wordt dit niet opgenomen in de telling, waardoor dit cijfer een onderschatting is van de werkelijkheid.

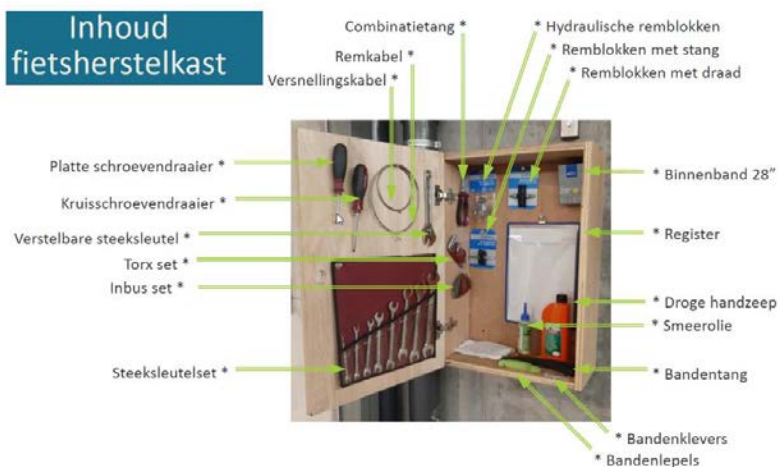
Acties ter ondersteuning van het woon-werkverkeer

Naar goede gewoonte worden succesvolle initiatieven herhaald om woon-werkverkeer met de fiets te stimuleren.

- De WIL-leden zorgden in alle locaties voor een heerlijk **mobiliteitsontbijt** om te vieren dat we met z'n allen zo vaak duurzaam naar het werk komen. Dit vond plaats op donderdag 21 april 2022.
- Personeelsleden konden in 2022 opnieuw gebruik maken van de **groepsaankoop** van beschermende fietskledij. Deze actie liep van 1 mei tot 31 mei 2022. Er waren 29 bestellingen van 27 werknemers.
- De collega's van Team facilitair beheer gaven in mei en juni 2022 **64 privéfietsen voor woon-werkverkeer een gratis basisonderhoud** en controleerden ze op de wettelijk verplichte uitrusting. Na afloop kregen de personeelsleden een fietscontrolekaart zodat ze eventuele herstellingen konden laten uitvoeren.
- Personeelsleden die een mobiliteitsoplossing zoeken voor hun woon-werkverplaatsing konden opnieuw intekenen voor een **persoonlijk reisadvies bij een externe firma gespecialiseerd in mobiliteit** in september 2022. Vier collega's maakten hiervan gebruik.

Er zijn ook nieuwe initiatieven gelanceerd.

- **53 fietsleasecontracten afgesloten**
Sinds eind 2022 kunnen VMM-personeelsleden via een **fietsleasecontract** een bedrijfsfiets aanvragen om te gebruiken voor hun woon-werkverplaatsingen. Dat kan door het omzetten van een gedeelte van de eindejaarstoelage en/of de bruto waarde van maximaal 11 vakantiedagen. 53 mensen hebben hiervan al gebruik gemaakt en 15 mensen hebben de intentie dat in de loop van 2023 nog te doen.
- **Fietsherstelkasten in alle fietsenstallingen**
In 2022 werden alle fietsenstallingen van de VMM voorzien van een **fietsherstelkast**. In de locaties VAC Leuven, VAC Antwerpen en in het Ferrarisgebouw is een **herstelkit** beschikbaar aan het VMM-onthaal. De collega's van het team Facilitair Beheer maakten ook instructiefilmpjes om een antwoord te bieden op vaak gestelde problemen, zoals 'Hoe vervang je een lekke binnenband?'. Deze instructievideo's kunnen via QR code bekeken worden en hangen uit naast elke fietsherstelkast en zijn beschikbaar op de KLIM-site.

Figuur 6: Fietsherstelkast

6.4 Emissies

6.4.1 Directe emissies

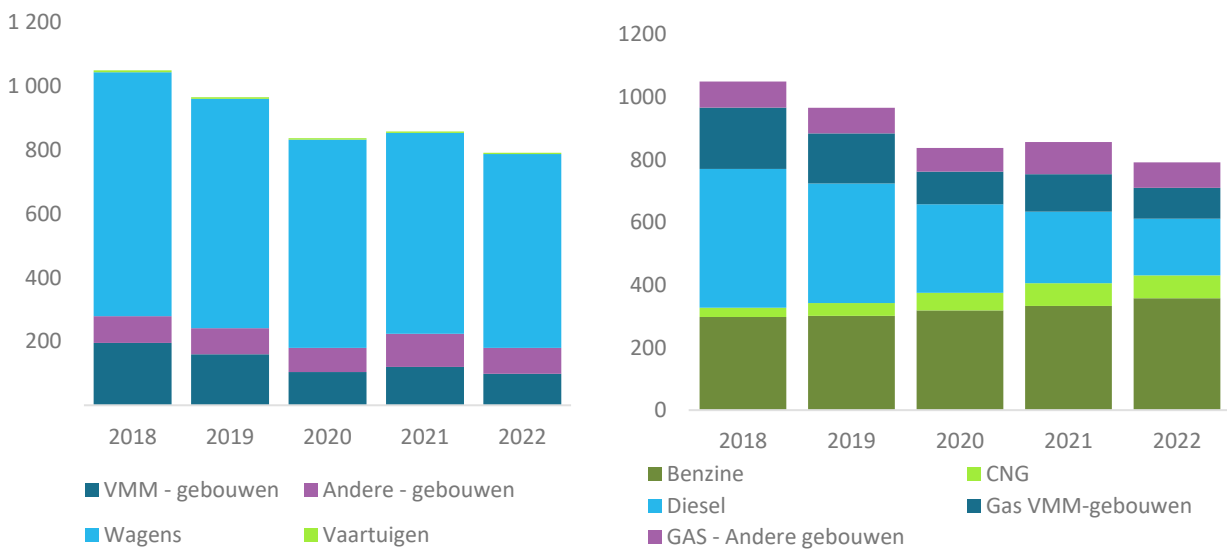
Emissies naar de lucht omvatten de directe emissies van CO₂, NO_x en fijn stof (PM_{2,5}) door gebouwenverwarming (verbranding aardgas) en het gebruik van dienstwagens toegewezen aan de locatie. Gebouwenverwarming veroorzaakt in vergelijking met het gebruik van dienstwagens een beperkte emissie van NO_x en fijn stof (PM_{2,5}). De gebouwgebonden emissies zijn berekend op basis van het gasverbruik vermenigvuldigd met emissiefactoren zoals toegepast door de Emissie-Inventaris Lucht van de VMM. De stookinstallaties in de vestigingen worden regelmatig onderhouden en beantwoorden aan de wettelijke normen.

Doelstellingen	Doel t.o.v. 2018
CO ₂ -emissies	- 8,5 % ✓
Klimaatneutraal	2040

Vaststellingen:

- De emissies van de gebouwen en wagens samen daalden van 1 049 ton CO₂ in 2018 naar 791 ton CO₂ in 2022, een daling van 25%. In 2022 was er een totale stijging van 8%.
- De uitstoot van het wagenpark daalde met 4% in 2022, er werden echter meer kilometers gereden dan in 2021.

Figuur 7: Overzicht directe CO₂-emissies

Knelpunten

- **Antwerpen** — PIH Er is wel wat tijd gestoken in het zoeken naar oplaadmogelijkheden voor de elektrische wagen.

Handwritten signature

- **Rattenvangers:** verplaatsingen voor terreinwerk blijven noodzakelijk. Verduurzaming van (terrein)wagenvaart verloopt traag, o.a. vanwege weinig duurzame mogelijkheden in 4x4-segment.

Acties

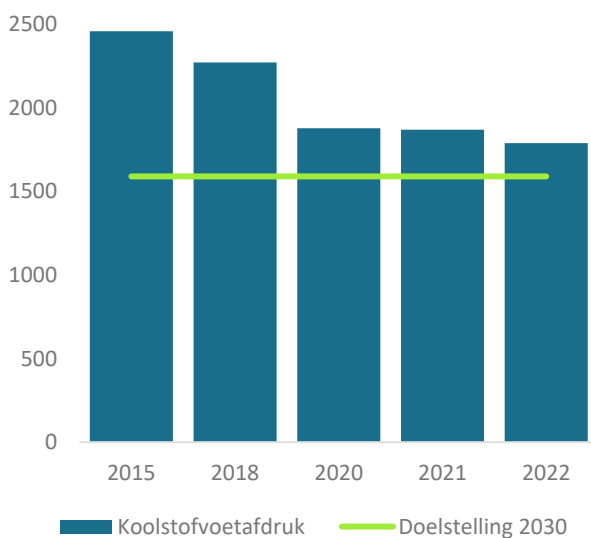
- De rattenvangers van de **kern beheer en investeringen waterlopen** onderzoeken de mogelijkheid om de fiets te gebruiken voor prospecties langs bepaalde waterlopen.
- In **Leuven CBG** wordt gebruik gemaakt van de trein en de beschikbare elektrische fiets.
- In **Oostende administratie** zijn er enkel nog hybride en elektrische poolwagens op de locatie aanwezig.
- **Eco-driving slipcursus:** 15 mensen schreven zich in voor de eco-driving slipcursus. In 2022 ging deze opleiding door op 09/11/2022 en 25/11/2022 en werd respectievelijk gevolgd door 8 en 7 personen. Tijdens deze cursus leren de deelnemers:
 - zich bewust zijn van de eigen rijstijl en de gevolgen ervan;
 - het eigen rijgedrag interpreteren en bijsturen op basis van de gegevens die uit het ritregistratiesysteem komen;
 - de principes van duurzaam, economisch en ecologisch rijden en ze ook toepassen;
 - het VMM-ritregistratiesysteem gebruiken.

6.4.2 Koolstofvoetafdruk

Doelstellingen	Doel t.o.v. 2018
Koolstofvoetafdruk - 2030	40 %

Bij de berekening van de koolstofvoetafdruk wordt het grootste getal in rekening gebracht voor de papierconsumptie en het afval van papier en karton.

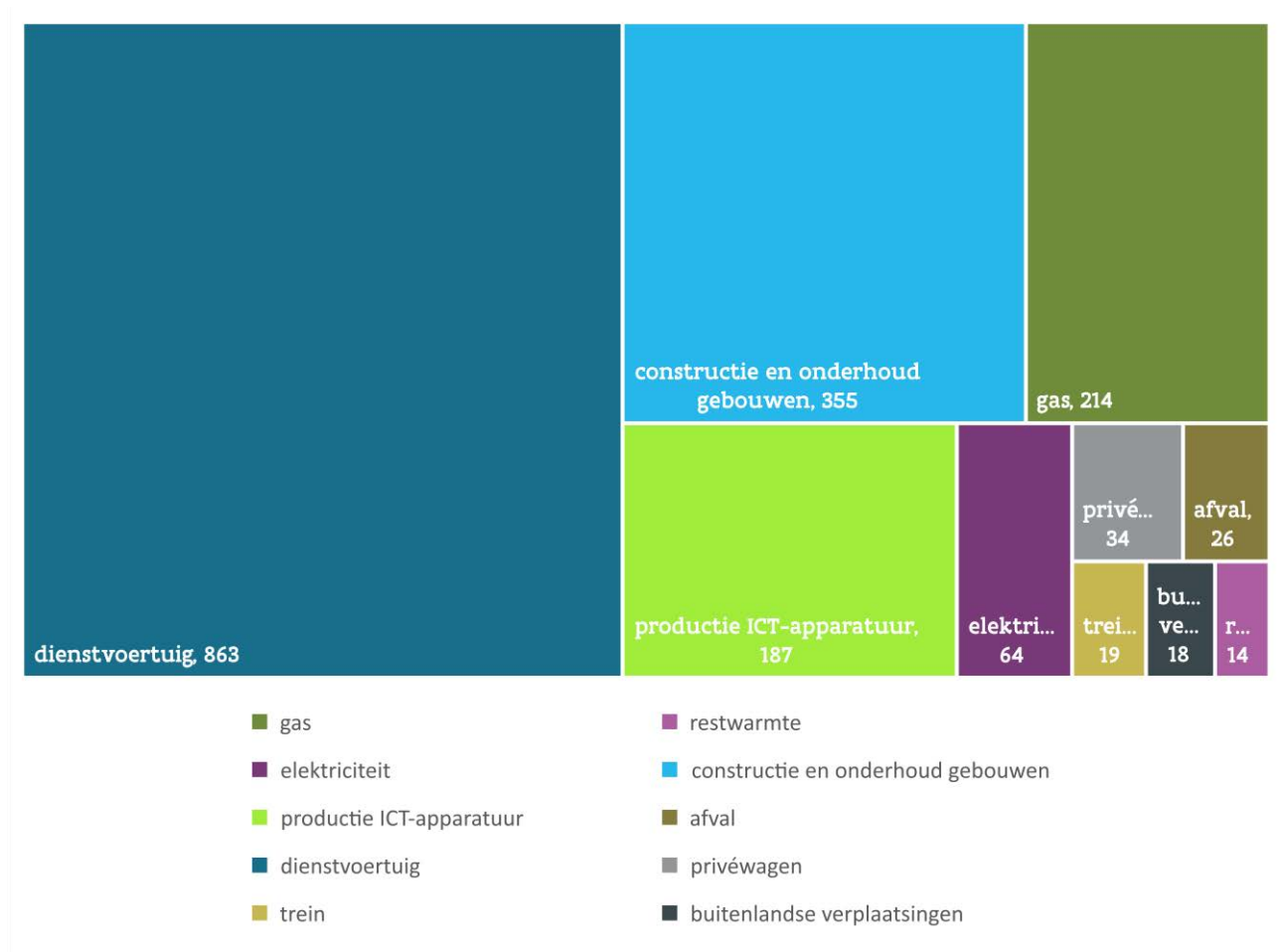
Figuur 8: Koolstofvoetafdruk (ton CO2-eq)

Vaststellingen:

- In 2022 had de VMM een koolstofvoetafdruk van 1 793 ton CO2-eq of 2,6 ton per VTE, respectievelijk een daling van 21% en 17 % ten opzichte van 2018.
- 16 ton CO2-eq (0,9 % van de totale koolstofvoetafdruk) werd gecompenseerd via het VO-raamcontract 'CO2-compensatie voor vliegtuigreizen' en 18,3 ton CO2-eq (1 % van de totale koolstofvoetafdruk) werd gecompenseerd via de verkoop van het teveel aan stroom geproduceerd door de zonnepanelen.
- Meer dan de helft van de koolstofvoetafdruk is afkomstig van de binnen- en buitenlandse dienstverplaatsingen

Figuur 9: Koolstofvoetafdruk 2022 (ton CO2-Equivalent)

6.4.3 CO₂-compensatie vliegverkeer dienstreizen

We moeten op korte termijn nog minder vliegen en we doen er alles aan om het vliegverkeer te beperken. In 2022 kwam het aantal buitenlandse dienstverplaatsingen stelselmatig weer op gang. Voor 31 % van de buitenlandse diensttopdrachten werd het vliegtuig genomen. Het nieuwe reisbeleid dat werd goedgekeurd in december 2022 door de directieraad werd al toegepast tijdens het jaar 2022. => Bij een reistijd van minder dan 8 uur werd automatisch de trein als vervoermiddel gekozen. Hierbij was de reisduur het bepalend criterium en niet meer de afstand.

Sinds 2019 is VMM ingestapt in het raamcontract van de Vlaamse Overheid met Green Logic/Greentripper om alle CO₂-uitstoot voor vliegverkeer voor dienstreizen te compenseren. Dankzij CO₂-compensatie worden er klimaatprojecten opgezet in ontwikkelingslanden. Dit jaar werd er gekozen voor **efficiëntere kookfornuizen in Ghana.**

Duurzaam reisbeleid

De Vlaamse Regering besliste al dat buitenlandse dienstreizen onder de 500km of minder dan 6 uur reizen niet met het vliegtuig mogen worden afgelegd. Begin mei 2022 verstremde het Departement Omgeving haar reisbeleid met reisduur als meest bepalende factor in de keuze van vervoerswijze. De directieraad van de VMM sluit zich hierbij aan en keurde op 19 december 2022 dit klimaatbewust reisbeleid goed dat zal starten op 1 januari 2023.

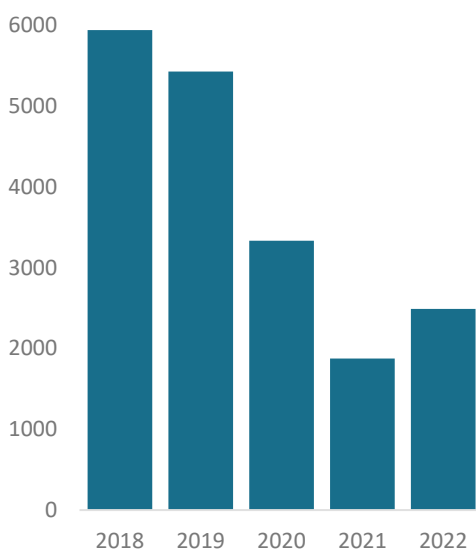
6.5 Grondstoffen: papierverbruik

Doelstellingen	Doel t.o.v. 2018
Papierverbruik (kg/VTE)	- 15 % ✓

Vaststellingen:

- Het papierverbruik daalde van 5 938 kg in 2018 naar 2488,9 kg in 2022.
- Per VTE daalde het verbruik van 8,3 kg/VTE naar 3,6 kg/VTE of een reductie van 57 %.
- De sectorale EMAS-benchmark voor kantoorgebouwen bedraagt 15 vellen/VTE per dag. De VMM scoort een stuk beter met 3,4 vellen per dag per werknemer.

Figuur 10: Totaal papierverbruik in Kg

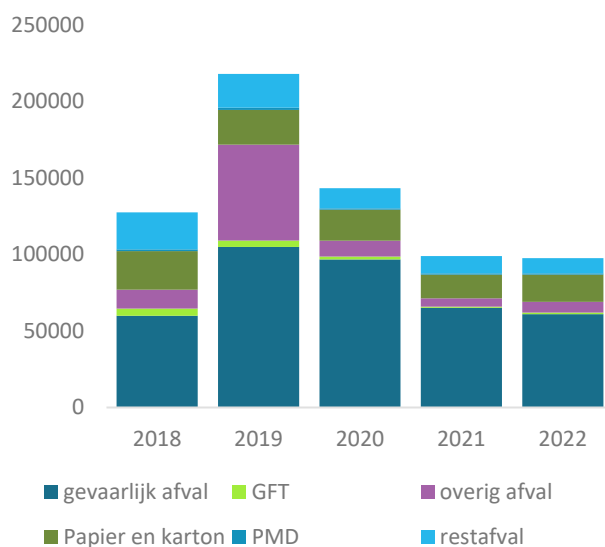
Acties

- De directieraad besloot eind 2020 in het nieuwe contract voor 2021 het aantal multifunctionals per locatie drastisch te beperken en niet in eigen grootformaatprinters te voorzien. Nu zijn er nog slechts 24 printers aanwezig, vroeger waren dat er 43.
- Sinds eind 2018 moeten alle kabinetsnota's digitaal beantwoord worden en sinds maart 2019 moeten dossiers voor de Inspecteur van Financiën digitaal voorgelegd worden. Door de inburgering van digitale handtekening worden documenten ook minder afgeprint.
- De verdere uitrol van plaats- en tijdsafhankelijk werken heeft er mee voor gezorgd dat het papierverbruik nog verder is gedaald evenals het vele thuiswerken door de coronacrisis.
- Een bijkomende actie in 2020 was de digitalisatie projectcyclus van Aquafin binnen de dienst Audit & Opvolging (locatie Aalst). PV's worden bv. sindsdien digitaal ondertekend en per mail verzonden i.p.v. per post verstuurd. Ook in de omgekeerde richting is afgesproken dat Aquafin meer documenten digitaal overmaakt.

6.6 Afval

Doelstellingen	Doel t.o.v. 2018
Totale hoeveelheid afval (kg/VTE)	- 10 % ✓
Restafval (kg/VTE)	- 15 % ✓
PMD (kg/VTE)	- 5 % ✓

Figuur 11: Afvalproductie in VMM

Vaststellingen:

- Het totale afval daalde in de periode van 2018 tot 2022 met 23 % en daalde in 2022 met 1,4%.
- Het restafval daalde in de periode van 2018 tot 2022 met 59 % en daalde in 2022 met 11,9 %.
- De PMD-fractie daalde het afgelopen jaar met 1,9 %, en daalde met 37 % sinds 2018.

De sectorale EMAS-benchmark voor kantoorgebouwen bedraagt 200 kg/VTE per jaar. Voor de kantoorgebouwen (zonder labo of andere activiteiten) scoort de VMM beter met uitzondering van jaren waar grote werkzaamheden als verbouwingen plaatsvonden.

Acties

- Op de grotere VMM-locaties Oostende, Aalst en LAK Gent voeren we een systeem in om ons papier en karton nog beter te sorteren. Door wit (bedrukt of onbedrukt) papier apart te verzamelen in een Renewi-container, kan het opnieuw gerecycleerd worden tot hoogwaardig, wit papier. We spreken van "circulair papier" dat een veel langere levenscyclus kent. Zo zetten we als VMM opnieuw een stap in het verkleinen van onze ecologische voetafdruk.

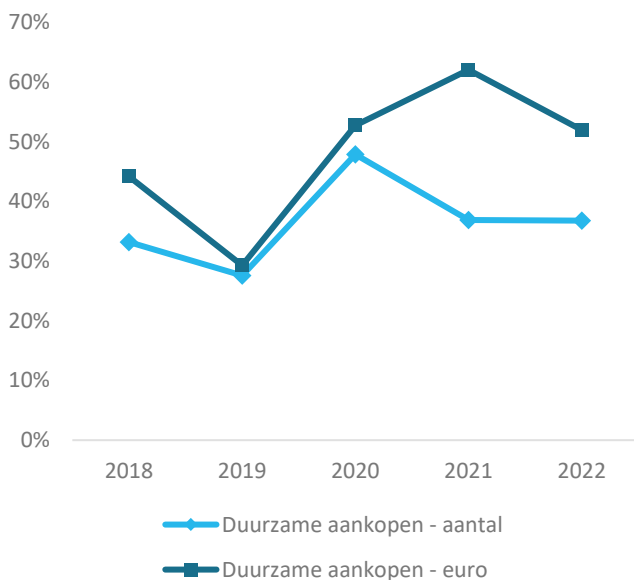

6.7 Duurzame overheidsopdrachten

Doelstellingen	Doel
Duurzame aankopen	Streven naar 100 %

Aankopen vereisen bijzondere aandacht omdat zij een reeks processen op gang brengen, van het verbruik van grondstoffen tot het produceren van afval. Door duurzaamheidscriteria op te leggen voor aankopen kan stroomopwaarts in de keten worden ingegrepen. Er kunnen zowel sociale als ecologische duurzaamheidseisen worden opgenomen in het bestek. .

Figuur 12: Duurzame aankopen

Vaststellingen

- In 2022 werden in 37 % van de 193 aankopen criteria opgenomen in verband met ecologische duurzaamheid.
- De 37 % duurzame aankopen vertegenwoordigden 52 % van de besteedde middelen.
- Bij 55 % van de aankopen werden sociale criteria opgenomen of 72 % van de besteedde middelen.
- Bij 59 % van de aankopen werd of duurzaamheids- of sociale criteria geformuleerd of 75 % van de besteedde middelen.

Verbeterprogramma

- VMM-brede opvolging van de monitoring duurzame overheidsopdrachten via het boekhoudpakket VMM, zodat we kunnen nagaan of duurzaamheidscriteria in rekening zijn gebracht bij gunning.
- Verdere sensibilisering en ondersteuning van de aankopers inzake duurzame overheidsopdrachten, bijvoorbeeld door het aanleveren van typebestekken en het aanbieden van een opleiding.
- Verbeteren van de intranetpagina Duurzame overheidsopdrachten.

6.8 Biodiversiteit: bodemgebruik en verontreiniging

Milieudoelstellingen biodiversiteit (bodemgebruik- en verontreiniging)

- De VMM neemt jaarlijks gerichte acties ter versterking van de biodiversiteit voor haar patrimonium.
- Het nulgebruik van pesticiden wordt gehandhaafd in en om het VMM-patrimonium en de huurgebouwen.

Tabel 2: Gebruikte oppervlaktes⁸

Oppervlakte (m ²)	Totaal	Onverhard – m ²	Onverhard - %
Aalst	5564	1835	33%
Gent - LAK	4115	2558	62%
Leuven - CBG	1811	864	48%
Oostende - Adm	26340	20621	78%
Merelbeke	5120	2391	47%
Nieuwpoort	6603	3544	54%
Lummen	6239	4648	74%

(m ²)	Groendak	Bijen- hotel	Nest- kasten	Bloemen- weide	Kruiden- tuin	Vijver	Bos	Weide
Aalst	457 ✓	✓	✓	120 ✓	100 ✓	✓		
Gent - LAK	1014 ✓	✓						
Hasselt		✓	✓		✓			
Leuven - CBG	273 ✓		✓	780 ✓		✓	✓	✓
Oostende - Adm		✓	✓	4432 ✓		✓	10242 ✓	3584 ✓
Merelbeke		✓	✓					
Nieuwpoort		✓	✓				✓	✓
Lummen			✓	3200 ✓		✓		

Op geen enkele locatie van de VMM wordt gebruik gemaakt van pesticiden en dit is reeds zo sinds vele jaren. Op de locaties waar er geen onverharde oppervlakte aanwezig is of die niet in eigendom zijn van de VMM werden bijenhoeven geplaatst. Voor de locaties die wel beschikken over onverharde oppervlakte werden tal van acties ondernomen om de biodiversiteit te bevorderen.

⁸ De locaties die voor 100% uit verharde oppervlakte bestaan of geen eigendom zijn van de VMM werden niet opgenomen in deze tabel. Het gaat om Antwerpen – PIH, Antwerpen – VAC, Hasselt, Herentals, Leuven – VAC, Mechelen – OVAM, Brussel – Ferraris & Brussel – IRCEL..

Figuur 13: Binnentuin Aalst en Bloemenweide en rietveld CBG Leuven

Figuur 14: Groendaken in Gent, plantenbakken op het dak in Herentals en Pompvijver en bloemenweide in Lummen

Figuur 15: Achterkant gebouw Oostende en Insectenhotel in Nieuwpoort

Figuur 16: Zwaluwkasten Hasselt

Green Deal Bedrijven en biodiversiteit

VMM ondertekende op 14 februari 2019 de Green Deal 'Bedrijven en Biodiversiteit' en engageert zich daarmee om enkele acties te ondernemen. Enkele voorbeelden zijn:

- de opmaak en uitvoering van een natuurvriendelijk beheerplan op een oppervlakte van ca. 1 000 m² voor de terreinen rond de pompgemalen Nieuwpoort en Lummen;
- het uitvoeren van proefprojecten rond het beheersen van exoten langs en in de waterlopen;
- het plaatsen van een insectenhotel aan het technisch gebouw in Merelbeke, Nieuwpoort en Lummen enz...

Via deze Green Deal wordt bijgedragen aan minstens 7 van de 17 SDG's. De Green Deal 'Bedrijven en Biodiversiteit' is volledig gelinkt aan SDG 15 rond bescherming, herstel en bevordering van ecosystemen. Daarnaast is deze Green Deal gelinkt aan goede gezondheid en welzijn (SDG 3), biedt het grote kansen voor duurzame economische groei (SDG 8), bouwt het mee aan een veerkrachtige infrastructuur (SDG 9), kan het bijdragen aan meer duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11), onderneemt het actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden (SDG 13), en komen er nieuwe partnerschappen om de doelstellingen te bereiken (SDG 17).

Acties

- Het **natuurvriendelijk beheerplan van Nieuwpoort** voor de terreinen rond de pompgemalen werd in 2021 uitgevoerd. De aanplantingen moesten gebeuren rond het pompemaal Veurne-Ambacht en op een restperceel langs de Grote Beverdijkvaart iets opwaarts het pompemaal (omgeving Toevluchtsweg, Nieuwpoort). Het betreft overwegend monotoon grasland, enerzijds een gedeelte van de tuin rond het pompemaal (aanplanting struweel) en anderzijds een perceel tussen woonpercelen en de dijk langs de Grote Beverdijkvaart (aanplanting fruitboomgaard en houtkant).
- Een **beknopt beheerplan** voor de omgeving van het pompemaal in Lummen werd uitgewerkt. Dit voorziet enerzijds in aangepast vegetatiebeheer en anderzijds omgevingsaanleg (aanplanten fruitbomen en struiken, aanleg takkenrillen, eventueel uitgraven wadi). In de nieuwe meetstaat voor het onderhoudsbestek werden de aangepaste oppervlaktes opgenomen. Een deel van de aanplanten is uitgevoerd in een lopende opdracht, maar het is nog afwachten of ze het droge voorjaar overleven.
- Het plaatsen van een insectenhotel aan het technisch gebouw in Merelbeke, Nieuwpoort en Lummen is gebeurd.

6.9 Voeding

Green Deal 'Eiwitshift op ons bord'

Op 26 april 2021 werd VMM partner van de Green Deal 'Eiwitshift op ons bord'. Deze Green Deal brengt gedurende de komende vier jaar actoren uit het ganse voedingssysteem samen om te werken aan een gezonde en milieuverantwoorde eiwittransitie.

Om de evolutie naar een evenwichtig, gezond en milieuverantwoord voedingspatroon te stimuleren, moeten we werk maken van de verhouding tussen dierlijke en plantaardige eiwitbronnen op ons bord.

We streven op lange termijn naar een verhouding waar 60% van onze eiwitbehoefte wordt ingevuld door plantaardige eiwitbronnen en 40% uit dierlijke. Momenteel is het net andersom. Het verschuiven van deze verhouding wordt een eiwittransitie of eiwitshift genoemd. Door in te tekenen op deze Green Deal onderschrijft de VMM het gemeenschappelijke belang van de SDG's klimaatadaptatie en duurzame consumptiepatronen.

Deze **acties** zullen voor de VMM worden opgenomen:

- De VMM informeert het eigen personeel door communicatie en facilitatie van het interne debat. Hiertoe worden enkele Bioscope-middagssessies in het teken van de thematiek van de eiwitshift geplaatst, wordt de nieuwsbrief Interne Milieuzorg aangegrepen om het thema aan te kaarten en wordt er een oproep gelanceerd naar de personeelsleden om te bloggen over duurzame voeding.
- De VMM engageert zich om broodjesmaaltijden aan te bieden die 100% vegetarisch zijn.
- De VMM zal zorgen voor minstens 50% vegetarisch voeding op de eigen evenementen door externe catering.

Acties

- In Aalst werd in januari 2022 het startschot gegeven om het jaar op een gezonde vegan manier te starten. Hiervoor werden 40 kookboeken uitgedeeld over vegetarisch koken en werd een warme oproep gedaan om te bloggen over hun favoriet recept. 30 keer 'Vandaag en Vegan' en 10 keer 'One healthy family' konden de lezers bekoren. De reacties waren zeer positief en werden nadien op de KLIM-site gedeeld.
- Broodjes die aangeboden worden door de VMM waren op donderdag altijd vegetarisch. Sinds de toetreding tot de Green Deal zijn de broodjes die VMM aanbiedt elke dag vegetarisch.
- De catering op het VMM-personeelsfeest van 19 januari 2023 was 100% vegetarisch.

6.11 Externe stakeholders betrekken

Het milieubeleid van de VMM kiest voor een open informatie-uitwisseling en dialoog met alle belanghebbende partijen. De VMM verstrekt vanuit haar expertise en voorbeeldfunctie op een constructieve manier milieu-informatie aan klanten, overheden en andere belanghebbenden, en neemt deel aan externe fora rond milieuzorg.

6.11.1 Milieu-informatie

In deze milieuverklaring vindt u informatie over de ontwikkeling van ons milieuzorgsysteem en onze milieuprestaties. Het is de hoeksteen van de externe communicatie over ons milieubeleid. Op de VMM-website⁹ staat de info over EMAS maar ook heel wat tips en tricks om zelf bij te dragen bij een beter milieu.

6.11.2 Externe fora

De VMM is lid van de Task Force Duurzaamheid van het Vlaams Centrum voor Kwaliteit en wisselt ervaringen uit over milieumanagement.

De VCK Task Forces zijn opgericht om leden met elkaar in contact te brengen rond kwaliteitsthema's. Deze thema's worden elke maand uitvoerig besproken onder de vorm van een subthema. Hierbij worden inzichten verzameld en gedeeld, er wordt dieper op ingegaan om uiteindelijk in conclusies uit te monden.

6.11.3 Ereplaats voor VMM bij EMAS awards 2019

Elke twee jaar reikt de Europese Commissie de EMAS Awards uit aan organisaties die zich in hun categorie onderscheiden hebben op vlak van milieu. Het thema voor 2019 was "EMAS as a driver of change". VMM was genomineerd in de categorie middelgrote en grote overheidsorganisaties. De uitreiking van de award vond plaats op 25 november 2019 in het Guggenheim museum in Bilbao, Spanje. De VMM kreeg een eervolle vermelding en belandde op een gedeelde tweede plaats. De haven van Barcelona won de award.

6.11.4 Duurzame evenementen

We trachten onze externe evenementen zo duurzaam mogelijk te organiseren.

- De keuze van de eventlocatie is in functie van duurzame mobiliteit.
- De uitnodiging versturen we elektronisch.
- We informeren de deelnemers hoe ze afval kunnen vermijden.
- Er is aandacht bij de catering voor streekeigen en vegetarische producten.
- De VMM respecteert het beleid duurzame aankopen waarbij rekening gehouden wordt met milieuprestaties en de kosten tijdens de volledige levensduur van de aangekochte goederen en diensten, met inbegrip van de planning, aankoop, gebruik en recyclage op het einde van de levensduur.

6.11.5 Sociaal engagement

Het afgedankte computermateriaal gaat naar scholen, instellingen, Vzw's etc. Zij kunnen hun interesse kenbaar maken via een officieel schrijven aan VMM Gebruikersondersteuning (mag via mail verstuurd worden naar gebruikersondersteuning@vmm.be). De verantwoordelijke maakt van de aanvragen een

⁹ <https://www.vmm.be/over-vmm/milieuzorg>

wachlijst aan. Bij recuperatie en vervanging van verouderd materiaal van de VMM-medewerkers wordt de wachlijst overlopen en de verschillende bedelingen klaargezet. De verantwoordelijken van deze scholen en instellingen worden gecontacteerd om het materiaal bij VMM af te halen. Gerecupereerde, buiten garantie maar nog goed functionerende smartphones en laptops (met randapparatuur zoals schermen, klavieren en muizen) worden steeds verzameld en ter beschikking gesteld. Ook de komende jaren zal VMM, rekening houdend met de verschillende garantievoorzwaarden van de afnamecontracten, blijven ijveren om zoveel mogelijk instellingen, scholen en Vzw's te bedelen van gerecupereerd materiaal.

De VMM zette in 2022 in het personeelsbeleid in op diversiteit. De registratie van personen met een handicap of chronische ziekte verloopt via deels vrijwillige en deels verplichte registratie. In 2022 waren er 17 personeelsleden met een handicap of chronische ziekte geregistreerd (2,1 %).

Bij de VMM is naar schatting ca. 4% van ons personeelsbestand van buitenlandse herkomst. Ook bij de aanwerving van jobstudenten werd er aandacht besteed aan de aanwerving van personeelsleden uit de kansengroepen. In de 26 vacatures voor jobstudenten waren er vier met een buitenlandse herkomst en 1 met een handicap (samen 19,2 %). In 2022 waren er 12 stagiairs actief waarvan twee met een buitenlandse herkomst (16,7 %).

Op 23 december 2022 was het Kerstkantoor dag bij de VMM. Heel veel collega's organiseerden iets, terwijl anderen er volop aan deelnamen. Alle opbrengsten opgeteld kon de VMM maar liefst € 3006 schenken aan De Warmste Week en € 110 aan Memsada!

7 BESLUIT

EMAS is onze garantie op een duurzame toekomst. Dankzij EMAS kunnen we onze milieuprestaties op een continue manier evalueren, rapporteren en verbeteren.

Sinds begin 2014 beschikt de VMM over zowel een ISO 14001-certificaat als een EMAS-registratie voor haar vestigingen in Aalst. De gefaseerde uitbreiding van het milieuzorgsysteem naar alle locaties van de VMM zorgde voor een sterke interne dynamiek rond EMAS. Sinds 2019 zijn alle vestigingen van de VMM EMAS-gecertificeerd en kan de volledige milieu-impact van de VMM worden beschouwd

De doelstellingen voor 2022 hebben we bijna allemaal behaald, de lage bezettingsgraad van de kantoorgebouwen door de coronacrisis spelen hierin een belangrijke rol. De resultaten overtreffen de verwachtingen. Enkele cijfers:

VMM	2018	2019	2020	2021	2022	Doel	Resultaat	eenheid
Waterverbruik	7,7	7,3	4,5	4,0	4.1	≤	- 46 %	m ³ /VTE
Elektriciteit	4331	4311	4129	4189	4221	≤	- 3 %	kWh/VTE
Gasverbruik	62	54	40	50	40	-15 %	- 36 %	kWh/m ²
Papierverbruik	8,3	7,5	4,6	2,7	3,6	-15 %	- 57 %	kg/VTE
Modal spilt	15,7	17,7	7,6	3,8	10,8	≥ 20 %	10,8 %	
Dienstwagens	3 852 754	3 647 811	3 269 197	3 119 789	3 237 770	-15 %	- 16 %	km
Bluebike	482	496	118	46	245	+ 20 %	- 33 %	aantal
Emissies	1049	965	837	856	791	-8,5 %	- 25 %	CO ₂ ton
Restafval	33	30	18	16	15	-15 %	- 56 %	kg/VTE
PMD	1,7	2,0	1,1	1,1	1,1	-5%	- 33 %	kg/VTE
Duurzame aankopen	33%	28 %	48 %	37%	37 %	100%		%

Dit is machine learning. Deze In-Row-koelingen zijn zo performant dat we het aantal machines verminderd hebben van 21 naar 13, ondanks het feit dat het vermogen van het datacenter stijgt.

In 2021 bevindt de apparatuur van 3 collega-entiteiten zich in het datacenter. Deze entiteiten werden gesensibiliseerd en begeleid zodat het totale energieverbruik nog steeds hetzelfde is, ondanks het stijgend aantal servers. Moderne en energiezuinige apparatuur wordt daarvoor ingezet. Ook andere entiteiten hebben interesse in het VMM-datacenter. Het departement landbouw en Visserij is in 2022 toegetreden tot het VMM-datacenter. Dit toont aan dat ook andere departementen het groene datacenter van VMM een warm hart toedragen.

Brussel - Ferraris, Koning Albert II-laan 20

Het Graaf de Ferrarisgebouw is eigendom van de Vlaamse overheid. Het gebouw staat aan de Koning Albert II-laan 20 en ligt op wandelafstand van het NMBS-station 'Brussel-Noord'. Er zijn 1.416 werkplekken en het gebouw is toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Het gebouw heeft 13 bovengrondse bouwlagen en een hoogte van ongeveer 46 meter. De VMM bevindt zich op de tweede verdieping. Deze verdieping werd in 2019 grondig gerenoveerd en heringericht volgens de principes van het nieuwe werken. Het kengetal van het EPC bedraagt 214 kWh/m².

Gent - LAK, Sint-Denijs-Westrem, Raymonde de Larocheaan 1

Het LAK Gent is gebouwd voor de VMM en wordt gehuurd voor een periode van 27 jaar. Het gebouw is L-vormig en bestaat uit 7 verdiepingen met een administratief deel en een laboratoriumgedeelte. Er is ook een datacenter aanwezig. De opslag van de producten voor de laboratoriumtoepassingen bevindt zich op de technische verdieping en in de gasverdeelcentrale op -2. Verder zijn er kleinere hoeveelheden van producten aanwezig in de verschillende laboratoria zelf. In het gebouw werden een aantal milieutechnieken toegepast. Zo zijn er voor de verwarming en de koeling warmtepompen en een warmtepompkoeling aangesloten op een BEO-veld (Boorgat Energie Opslag-veld), in de laboruimten zorgen ventilococonvectoren voor een constante temperatuur, de platte daken zijn groendaken met infiltratiebalken, er zijn fotovoltaïsche zonnepanelen, en er is een ondergrondse waterbuffer voor vertraagde afvoer. Getoetst aan de duurzaamheidshandleiding 'Waardering van kantoorgebouwen' van de Vlaamse overheid behaalt dit project het maximum aantal van 4 sterren. Het kengetal van het EPC bedraagt 744,95 kWh/m².

Oostende - Administratie, Zandvoordestraat 375

Het gebouw is eigendom van de VMM. Het ligt in een industriezone in een half stedelijke omgeving en is bestemd en uitgerust voor administratieve werkzaamheden en laboratoriumactiviteiten. Een klein gedeelte van de kantoren werd tot januari 2020 onderverhuurd aan een andere Vlaamse overheidsdienst. Op het aangrenzende terrein bevinden zich de gebouwen van Aquafin NV (waterzuiveringsstation) en de onderhoudsdienst. Het gebouw bestaat uit een receptie, eerstehulplokaal, sanitair, administratieve lokalen, een eetruimte, een biologisch laboratorium, vergaderzalen, een patchlokaal, archiefruimten, een stooklokaal, een opslagruimte en een koelcel. De ruimten worden verwarmd met centrale verwarming op aardgas. Sinds november 2019 is deze locatie aangesloten op het warmtenet dat wordt gevoed met warmte uit de naburige verbrandingsoven. Het gebouw beschikt ook over zonnepanelen. De PV-installatie heeft een capaciteit om jaarlijks 86 MWh elektriciteit produceren. Dit komt overeen met het totale jaarlijks elektriciteitsverbruik van dit kantoorgebouw (incl. verbruik van de laadpalen) of met het gemiddelde

elektriciteitsverbruik van zo'n 22 gezinnen. Het gebouw is omringd door een tuin die ecologisch beheerd wordt. Het kengetal EPC bedraagt 65,25 kWh/m².

Oostende – Onderhoudsdienst, Zandvoordestraat 375
(ingang langs rioolwaterzuiveringsinstallatie Aquafin NV)

De onderhoudsdienst is gehuisvest in een gebouw dat eigendom is van Aquafin NV. Het bevindt zich achteraan de site en wordt voor de helft gebruikt door de VMM en voor de helft door Aquafin NV. Het gebouw doet hoofdzakelijk dienst als werkplaats voor kleine herstellingen en controle van het wagenpark, inrichtingen en indienststellingen van de dienstwagens. Het gebouw bestaat uit administratieve lokalen, een magazijn, sanitair, een technisch lokaal, laslokaal, een algemene werkplaats, een vergaderzaal en een keuken/eetruimte.

De ruimten werden verwarmd met centrale verwarming op aardgas. De stookinstallatie, die eigendom is van Aquafin NV, bevindt zich in het Aquafin-deel van het gebouw en voorziet alle gebouwen op de site van verwarming. Sinds 2019 is de site aangesloten op het warmtenet. Dit gebouw heeft geen EPC-kengetal want het is niet publiek toegankelijk.

Leuven - VAC, Diestsepoort 6

Het Dirk Boutsgebouw is een voorbeeld op het gebied van energieverbruik en isolatie. De Vlaamse overheid is eigenaar van het gebouw. Het Facilitair bedrijf verzekert het beheer. De VMM-ruimtes situeren zich op de derde verdieping. In de toren is er een laboratorium met beperkte opslag van gevaarlijke producten. Dit laboratorium wordt gebruikt voor de biologische analyse van waterstalen en als uitvalsbasis van de staalamerondes. In het middengedeelte van de sokkel neemt de VMM kantoorruimte in. In de kelder gebruikt de VMM een technische ruimte waar o.a. het gevaarlijk afval wordt verzameld.

Het Dirk Boutsgebouw scoort uitstekend volgens de wetgeving 'Energieprestatie en Binnenklimaat' (EPB) en bereikt een E-peil 49. De verwarming van het gebouw gebeurt met convectoren met thermostatische kranen. De koeling gebeurt met statische koelbalken boven een geperforeerd verlaagd plafond. De verlichting werkt via aanwezigheidsdetectie en daglichtcompensatie. Ook aan een efficiënt waterverbruik werd gedacht. Regenwater wordt gebruikt voor de toiletten en de dienstkranen. Kranen starten en stoppen automatisch, en zowel de toiletten als de douches zijn voorzien van een spaarknop. Verder is er energierecuperatie door middel van een boorgatenergie-opslagsysteem: de warmte wordt in de zomer in de grond opgeslagen, en in de winter wordt ze beschikbaar gesteld voor verwarming. In de zomer zorgt dit systeem voor de koeling. Tot slot is het gebouw uitgerust met zonnepanelen. Het EPC-kengetal voor het VAC Leuven is 223,86 kWh/m².

Leuven - CBG, Terbankstraat 22

Het Centraal Besturingsgebouw (CBG)-Leuven is eigendom van de VMM. In geval van hoogwater kunnen ook externe personen/diensten aanwezig zijn en wordt het gebouw als crisiscentrum gebruikt. Het CBG werd conform de passiefhuisstandaard ontwikkeld. Er worden geen fossiele brandstoffen gebruikt en er is dus geen rechtstreekse CO₂-uitstoot. Een deel van de energieproductie gebeurt door fotovoltaïsche zonnepanelen. Een warmtepomp verwarmt de lokalen. Het gebouw is bijna volledig zuidgeoriënteerd. Een horizontaal bandraam op de verdieping geeft zonnearmte in de winter en de tussenseizoenen. Wegens de ligging/inplanting kon het CBG niet aangesloten worden op de openbare riolering. Het huishoudelijk afvalwater van de vestiging wordt opgevangen in een septische put en vervolgens door een rietveld geleid. Het gezuiverde afvalwater wordt naar het grondwater geïnfiltreerd via een wadi. Het regenwater van het groendak wordt gebufferd en gebruikt voor de toiletspoeling en de schoonmaak. De overloop van de

//

regenwateropvang infiltreert via de wadi naar het grondwater. Rond het gebouw zijn er geen ondoorlatende verhardingen. Er is een houtwal, een kleine boomgaard en een begroeide omheining. Het CBG-gebouw is geen publiek gebouw en kreeg dus geen EPC-kengetal toegekend.

Hasselt, De Schiervellaan 7

Het gebouw is eigendom van de VMM en voorzien van technische ruimtes. Het bestaat uit een hal, receptie, technische ruimte, douches en kleedkamers, administratieve lokalen, een keuken, vergaderzalen, archiefruimtes, een stooklokaal, een aparte fietsstalling en parkeerplaatsen. In het gebouw is er gebalanceerde ventilatie met een warmteterugwinningseenheid van 4.000 m³/h. De verwarming in het gebouw gebeurt centraal d.m.v. radiatoren. De stookketel op aardgas en de zonneboiler bevinden zich in de kelder. De lokalen op de gelijkvloerse verdieping aan de straatkant bezitten een aparte verwarming via een in het plafond ingebouwde ventiloconvector. Het dak werd voorzien van zonnecollectoren die hun warmte afgeven aan de zonneboiler, die wordt naverwarmd door de stookinstallatie. Daarmee voorziet de vestiging Hasselt zich van het nodige warm water. Het kengetal EPC bedraagt 139,92 kWh/m².

Antwerpen - VAC, Anna Bijnsgebouw, Lange Kievitstraat 111-113

Het Vlaams Administratief Centrum Antwerpen (VACA) is gevestigd aan het Kievitplein. De Vlaamse overheid is eigenaar van het gebouw. Het Facilitair bedrijf verzekert het beheer. Het Anna Bijns gebouw wordt exclusief gebruikt door de Vlaamse overheid en wordt overwegend gebruikt door administratief personeel. Het gebouw heeft 16 verdiepingen met een eenvoudig rechthoekig ontwerp. Aan de VMM werd kantoorruimte ter beschikking gesteld op de 6de verdieping. Het gebouw bestaat uit een receptie, administratieve lokalen, een koffieshop, sanitair, een afvallokaal, vergaderzalen, archiefruimten, en een eerstehulplokaal. De ruimten worden verwarmd met centrale verwarming met 2 gasketels.

Mechelen - OVAM , Stationsstraat 110

Het gebouw is in eigendom van OVAM die het beheer verzekert. Het bestaat uit 5 bovengrondse verdiepingen met een eenvoudig rechthoekig ontwerp. De VMM is gehuisvest in een deel van de 2de verdieping. In de zone van VMM onderscheiden we individuele werkplekken, 1 cockpit, 1 overleg ruimte, een lounge en een rolarchief. Het gebruik van gas, water en elektriciteit wordt gefactureerd op basis van het huurdersaandeel zodat de evolutie in het VMM-gebruik bepaald wordt door de beheerder. Er is zonnepanelen aanwezig op alle verdiepingen. De ruimten worden verwarmd met een centrale aardgasverwarming. Het kengetal EPC bedraagt 368,69 kWh/m².

Herentals, Belgiëlaan 6

De locatie Herentals is eigendom van de VMM. Het bestaat uit een kantoorgebouw met technische ruimtes en een biologisch laboratorium. Het gebouw bestaat uit een laboratoriumlokaal, receptie, keuken, eetruimte, eerstehulplokaal, sanitair en kantoren, administratieve lokalen, technische lokalen en vergaderzalen, archiefruimte, opslagruimte, parkeergarage, fietsenberging, afvalberging, douches en kleedkamers.

De ruimte wordt verwarmd met centrale verwarming op aardgas. Er werden veel inspanningen gedaan om het watercircuit te scheiden en zoveel mogelijk regenwater te gebruiken. De verwarming en de databekabeling zijn gerenoveerd. Halogeenverlichting werd vervangen door energiezuinige armaturen, aangestuurd door aanwezigheidsmelders. Het kengetal EPC bedraagt 126,49 kWh/m².

Er is een sanitaire ruimte, een keuken, een bureel, een vergaderzaal (maandelijkse teamvergaderingen rattenbestrijding) en een werkplaats (aanmaken of kleine herstellingen vangmateriaal) aanwezig. Het gebouw wordt gebruikt als uitvalbasis voor het onderhoud en beheer van waterlopen in West-Vlaanderen en de buitendienst. IJzer, Leie en Brugse polders. De site doet ook dienst voor:

- de opslag van oliën en vetten in een speciaal voorziene ruimte in de kelder verdieping met lekbakken;
- de opslag van reserve onderdelen van pompen en generatoren op zolder;
- het onderhoud van alle VMM kunstwerken in de pompzaal en buiten op het terrein.

Ook het rollend materiaal (boten en aanhangwagens), vangmaterialen (klemmen, fuiken, lokaasdozen en buizen), een kleine voorraad rodenticiden, buitenboordmotoren en opslag benzine, enz. van team rattenbestrijding IJzer wordt op deze site ondergebracht.

Deze site werd energetisch gerenoveerd door het plaatsen van isolatie aan de muren in 2018 en aan het dak in 2020. Er werden nieuwe vensters geplaatst in 2018. De zonnepanelen werden geplaatst in 2020.

A handwritten signature in blue ink, located in the bottom right corner of the page.

Aalst, Dokter De Moorstraat

Aalst, datacenter

Aalst Gasthuisstraat

Gent

Brussel – Ferraris

Oostende - Administratie

Hasselt

Oostende Onderhouds-
dienst

Leuven - VAC

Leuven - CBG

Antwerpen – VAC

Mechelen

Herentals

Dienst Meetnetten Lucht

Nieuwpoort

Merelbeke

Lummen

8.2 Operationele doelstellingen 2020-2022

Algemeen:

- De CO2-footprint van VMM daalt met 8,5% in 2022 t.o.v. 2018.
- De SDG's zijn geïntegreerd in het VMM-beleid.
- De VMM is een maatschappelijk verantwoorde organisatie.
- 100% van de overheidsopdrachten verlopen duurzaam en worden geregistreerd.

Energie-, water- en materialengebruik:

- Het gasverbruik (kWh/m²) daalt met 15% t.o.v. 2018.
- Het elektriciteitsverbruik (kWh/VTE) daalt of blijft minstens constant t.o.v. 2018.
- Het leiding- en regenwaterverbruik (m³/VTE) daalt of blijft minstens constant t.o.v. 2018.
- Het papierverbruik (kg/VTE) daalt met 15 % t.o.v. 2018

Afval:

- De totale hoeveelheid afval (kg/VTE) daalt met 10 % t.o.v. 2018.
- De hoeveelheid restafval (kg/VTE) daalt met 15 % t.o.v. 2018.
- De hoeveelheid PMD (kg/VTE) daalt met 5 % t.o.v. 2018.

Mobiliteit:

- De VMM realiseert een jaarlijks aankoopdeel wagens van minstens 10 % elektrisch (Plug-in hybride) en 7,5 % CNG
- Het aantal verreden kilometers met dienstwagens daalt met 15 % t.o.v. 2018.
- Het aandeel duurzame dienstverplaatsingen stijgt tot 20 %.
- Het Blue-bike gebruik (ontleningen/jaar) stijgt met 20 % t.o.v. 2018
- De modal split in het woon-werk verkeer verbetert zodat 70 % van de werknemers zich duurzaam verplaatst tegen 2022.

Biodiversiteit:

- De VMM neemt jaarlijks gerichte acties ter versterking van de biodiversiteit voor haar patrimonium.
- Het nulgebruik van pesticiden wordt gehandhaafd in en om het VMM-patrimonium en de huurgebouwen.

//

8.3 VMM in cijfers

Bij de opmaak van de milieuverklaring waren de cijfers voor locatie Mechelen nog niet beschikbaar. Hierdoor werd het verbruik van Mechelen constant gehouden ten opzichte van 2021. Dit geldt voor alle parameters zoals elektriciteit, gas, water en afval.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen gebouwen in eigen beheer of niet in eigen beheer. Gebouwen in eigen beheer: Aalst, Hasselt, Herentals, Gent, Oostende – Administratie, Oostende – onderhoudsdienst, Leuven – CBG en de drie technische locaties Merelbeke, Nieuwpoort en Lummen.

Gebouwen niet in eigen beheer: Dienst Meetnetten Lucht in Antwerpen, Antwerpen - VAC, Leuven - VAC, Brussel - Ferraris en Mechelen – OVAM.

Tabel 3: Overzicht aantal personeelsleden en VTE¹⁰

	2018		2019		2020		2021		2022	
	Aantal	VTE ¹¹	Aantal	VTE	Aantal	VTE	Aantal	VTE	Aantal	VTE
Aalst	263	225,6	259	226,8	253	233,8	248	226,7	253	225,7
Antwerpen - PIH	47	40,5	51	43,2	49	42,3	51	40,2	49	41,2
Antwerpen - VAC	22	19,9	19	18,9	18	16,0	20	15,8	20	17,9
Brussel - Ferraris	73	63,9	68	62,7	64	58,2	72	62,9	70	62,4
Gent - LAK	125	110,3	124	111,7	126	114	125	112,8	120	110,8
Hasselt	35	30,7	34	30,2	126	114,3	35	29,7	33	28,9
Herentals	46	42,1	44	38,8	35	30,0	48	43,4	47	41,9
Leuven - CBG	15	13,9	15	14,1	20	19,3	19	18,1	19	17,6
Leuven - VAC	54	42,8	55	46,1	50	44,5	45	39,7	45	38,0
Lummen	14	13,3	14	13,1						
Mechelen - OVAM	25	22,4	24	22,4	21	19,9	18	17,1	14	15,3
Merelbeke	9	8,6	9	8,7	9	8,3	8	8,3	8	7,9
Nieuwpoort	16	15,6	18	15,7	18	17,2	18	17	16	16,3
Oostende - Administratie	77	69,2	76	67,9	76	69,3	70	65,2	67	61,9
Oostende – Onderhoudsdienst	3	4,4	3	2,9	3	2,8	3	2,8	3	2,8
VMM	831	730,5	819	729,3	797	724	784	705,4	768	692,4

Tabel 4: Elektriciteitsverbruik per locatie in kWh

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Aalst	251360	232771	182529	192412	199298	4%	-21%
Antwerpen - PIH	116609	119642	111101	116325	113159	-3%	-3%
Antwerpen - VAC	33860	31720	24689	17976	19672	9%	-42%
Brussel - Ferraris	178492	160281	112298	111741	117624	5%	-34%
Datacenter	462829	432575	478885	518786	505295	-3%	9%
Gent - LAK	1650579	1754858	1738851	1696901	1682345	-1%	2%
Hasselt	39650	33958	27123	32920	26760	-19%	-33%
Herentals	36028	34492	30615	27881	28386	2%	-21%

¹⁰. De locaties waar de VMM niet meer actief is (en Brussel-IRCEL en een permanente thuiswerkers) werden niet afzonderlijk weergegeven maar zijn wel opgenomen in het totaal. De medewerkers van Lummen werden administratief toegewezen aan andere locaties.

Leuven - CBG	61724	55200	45072	34598	28437	-18%	-54%
Leuven - VAC	105498	102730	75620	69947	72206	3%	-32%
Mechelen - OVAM	116210	83212	71189	42190	42190	0%	-64%
Merelbeke	3663	3838	3164	4303	3377	-22%	-8%
Nieuwpoort	38199	30843	29742	31749	28268	-11%	-26%
Oostende - Adm	69672	68108	58403	56515	55037	-3%	-21%
Oostende - OD	538	399	446	626	598	-5%	11%
VMM - Totaal	3164910	3144628	2989727	2954871	2922652	-1%	-7,7%

Tabel 5: Elektriciteitsverbruik per locatie in kWh/VTE

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Aalst	1114	1026,2	781	849	883	4%	-21%
Antwerpen - PIH	2878	2772,1	2626	2894	2747	-5%	-5%
Antwerpen - VAC	1700	1678,5	1543	1138	1097	-4%	-35%
Brussel - Ferraris	2795	2557,8	1931	1775	1887	6%	-33%
Datacenter	632	592,2	661	735	730	-1%	16%
Gent - LAK	14962	15705,4	15213	15043	15181	1%	1%
Hasselt	1290	1124,5	904	1108	927	-16%	-28%
Herentals	855	888,9	688	643	687	7%	-20%
Leuven - CBG	4450	3916,1	2335	1913	1616	-16%	-64%
Leuven - VAC	2465	2229,9	1794	1761	1902	8%	-23%
Mechelen - OVAM	5184	3714,1	3577	2473	2473	0%	-52%
Merelbeke	428	439,9	381	520	425	-18%	-1%
Nieuwpoort	2449	1964,5	1736	1868	1737	-7%	-29%
Oostende - Adm	1007	1002,8	843	866	890	3%	-12%
Oostende - OD	121	136,4	159	224	216	-4%	78%
VMM - Totaal	4331	4311	4129	4189	4221	1%	-2,5%

Tabel 6: Gasverbruik per locatie in kWh

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Aalst	325004	284350	252750	314640	271410	-14%	-16%
Antwerpen - PIH	289771	292018	290896	373930	291628	-22%	1%
Antwerpen - VAC	6795	6538	6726	8848	6154	-30%	-9%
Brussel - Ferraris	39792	39353	32220	74597	60378	-19%	52%
Gent - LAK	188465	160028	70826	104720	79286	-24%	-58%
Hasselt	67895	62289	53490	68554	53292	-22%	-22%
Herentals	102872	90953	78201	82254	61061	-26%	-41%
Leuven - VAC	39186	26412	14324	22450	12573	-44%	-68%
Mechelen - OVAM	38236	39955	30877	28996	28996	0%	-24%
Merelbeke	18492	14409	7015	17366	13725	-21%	-26%
Oostende - Adm	227517	141244	14382	3231	7068	119%	-97%
Oostende - OD	38156	38156	38156				
VMM - Totaal	1382180	1195704	889864	1099586	885572	-19%	-36%

Tabel 7: Gasverbruik per locatie in kWh/m²

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2020-21	2018-21
Aalst	69	60	54	67	58	-14%	-16%
Antwerpen - PIH	314	317	316	406	316	-22%	1%
Antwerpen - VAC	20	20	20	26	18	-30%	-9%
Brussel - Ferraris	42	41	34	63	51	-19%	22%
Gent - LAK	32	27	12	18	13	-24%	-58%
Hasselt	86	79	68	87	68	-22%	-22%
Herentals	96	85	73	77	57	-26%	-41%
Leuven - VAC	27	18	10	15	9	-44%	-68%
Mechelen - OVAM	109	114	88	83	83	0%	-24%
Merelbeke	31	24	12	29	23	-21%	-26%
Oostende - Adm	78	48	5	1	2	119%	-97%
Oostende - OD	48	48	48				
VMM - Totaal	62	54	40	50	40	-19%	-36%

Tabel 8: Dienstverplaatsingen per locatie in km

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Aalst	824 832	789 799	375 472	357 813	535 186	50%	-35%
Antwerpen - PIH	229 309	213 694	206 224	194 765	238 073	22%	4%
Antwerpen - VAC	179 959	147 362	120 353	93 048	90 318	-3%	-50%
Brussel - Ferraris	258 304	282 620	147 301	187 984	202 012	7%	-22%
Brussel - IRCEL	42 449	28 027	2 830	118	3 361	2748%	-92%
Gent - LAK	640 026	710 985	558 034	483 260	500 227	4%	-22%
Hasselt	312 346	314 416	327 520	260 654	299 668	15%	-4%
Herentals	534 915	502 959	473 037	405 736	467 374	15%	-13%
Leuven - CBG	267 716	261 265	201 660	208 020	213 891	3%	-20%
Leuven - VAC	301 095	305 850	201 926	177 599	220 872	24%	-27%
Lummen	263 948	261 564	249 753	176 378	157 791	-11%	-40%
Mechelen - OVAM	76 532	75 184	38 424	26 226	25 794	-2%	-66%
Merelbeke	143 393	127 736	164 933	143 252	175 619	23%	22%
Nieuwpoort	270 474	261 018	220 473	254 279	245 502	-3%	-9%
Oostende - Adm	594 107	554 300	315 845	354 343	453 734	28%	-24%
Oostende - OD	45 859	37 496	18 147	21 726	23 907	10%	-48%
VMM - totaal	4 985 264	4 874 274	3 621 932	3 345 199	3 853 329	15%	-23%

Tabel 9: Dienstverplaatsingen per type in km

Type	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Auto (buitenland)		3 957			1 208		
Dienstwagens	3 852 754	3 852 754	3 269 197	3 119 789	3 237 770	4%	-16%
Ferry	40	872					
Fiets				2 498			
Privé-wagens	122 937	141 941	69 828	95 949	132 211	38%	8%
Trein	728 358	810 551	263 246	123 289	392 765	219%	-46%

Trein Internationaal	52 251	50 438	12 616	2 609	21 642	730%	-59%
Vliegtuig	228 924	218 704	7 045	1 065	67 733	6260%	-70%
VMM totaal	4 985 264	4 874 274	3 621 932	3 345 199	3 853 329	15%	-23%
Aandeel duurzaam	15,7%	17,7%	7,6%	3,8%	10,8%		

Tabel 10: Samenstelling wagenpark naar brandstof

Type wagen	2018	2019	2020	2021	2022
Benz/Hybride	6	5	5	5	5
Benzine	85	93	95	100	100
CNG/Benzine	15	18	19	22	23
Diesel	142	121	101	74	64
Elektrisch	1	3	15	19	19
HybridePlug-In	4	5	5	13	18
VMM - Totaal	253	245	240	233	229
% diesels	56%	49%	42%	32%	28%

Tabel 11: Samenstelling wagenpark naar type wagen

Type wagen	2018	2019	2020	2021	2022
Bestelwagen	52	50	50	47	47
Personenwagen	37	34	37	36	37
Terreinwagen - groot	15	14	13	15	18
Terreinwagen - klein	149	147	140	135	127

Tabel 12: Ecoscores wagenpark

Type wagen	2018	2019	2020	2021	2022
Benz/Hybride	76	76	76	76	76
Benzine	67	67	67	67	67
CNG/Benzine	76	73	74	72	72
Diesel	58	58	58	57	57
Elektrisch	86	87	86	86	86
Plug-in					
Hybride	85	83	83	80	80
VMM - Totaal	63	64	65	67	67

Tabel 13: Gemiddelde theoretische CO2 uitstoot in gr/100km

Type wagen	2018	2019	2020	2021	2022
Benz/Hybride	96,8	97,2	97,2	97,2	97,2
Benzine	144,2	146,7	147,0	148,3	149,0
CNG/Benzine	128,3	145,9	143,3	153,2	155,6
Diesel	163,3	160,7	159,9	159,7	159,2
Elektrisch	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Plug-in Hybride	47,8	46,6	46,6	35,8	33,2
VMM - Totaal	150,7	148,7	139,8	132,9	131,0

Tabel 14: Gereden kilometers naar categorie

Gebruikerscategorie	2021	2022	2021-22
Algemeen	155155	164635	6%
Beheer en investeringswerken waterlopen	620261	657803	6%
Directiewagens	113296	133355	18%
Luchtkwaliteit	187207	200146	7%
Monitoring waterkwaliteit	837890	918620	10%
Planning integraal waterbeleid	65053	69472	7%
Rattenbestrijding	1048250	977084	-7%
Regisseur van de waterketen	16948	42741	152%
Verzegelaars	75729	73914	-2%
VMM - Totaal	3119789	3237770	4%

Tabel 15: Emissies naar oorsprong in ton CO₂

	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
VMM - gebouwen	196	160	104	120	99	-18%	-50%
Andere - gebouwen	84	82	76	104	81	-22%	-3%
Wagens	765	719	653	630	607	-4%	-21%
Vaartuigen	6	5	4	4	4	-11%	-30%
Totaal	1 049	965	837	858	791	-8%	-25%

Tabel 16: Emissies naar brandstof in ton CO₂

Emissies	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Benzine	298	301	319	332	357	7%	20%
CNG	30	41	56	73	73	0%	147%
Diesel	443	382	283	228	181	-21%	-59%
VMM - gebouwen	196	160	104	119	99	-17%	-50%
Andere gebouwen	84	82	76	103	81	-21%	-3%

Tabel 17: Emissies per locatie in ton CO₂

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Aalst	65,6	57,4	51,0	64,0	55,1	-14%	-16%
Antwerpen - PIH	58,5	59,0	58,7	76,1	59,2	-22%	1%
Antwerpen - VAC	1,4	1,3	1,4	1,8	1,2	-31%	-9%
Brussel - Ferraris	8,0	7,9	6,5	15,2	12,3	-19%	53%
Gent - LAK	38,1	32,3	14,3	21,3	16,1	-24%	-58%
Hasselt	13,7	12,6	10,8	14,0	10,8	-22%	-21%
Herentals	20,8	18,4	15,8	16,7	12,4	-26%	-40%
Leuven - VAC	7,9	5,3	2,9	4,6	2,6	-44%	-68%
Mechelen - OVAM	7,7	8,1	6,2	5,9	5,9	0%	-24%
Merelbeke	3,7	2,9	1,4	3,5	2,8	-21%	-25%
Oostende - Adm	45,9	28,5	2,9	0,7	1,4	118%	-97%
Oostende - OD	7,7	7,7	7,7				

VMM - Totaal	279,1	241,5	179,7	223,8	180,2	-19%	-35%
--------------	-------	-------	-------	-------	-------	------	------

Tabel 18: Koolstofvoetafdruk naar oorsprong (in ton CO2-equivalent)

Oorsprong	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
gas	330	285	212	267	214	-20%	-35%
restwarmte	0	6	16	18	14	-21%	
elektriciteit	71	70	68	65	64	-2%	-10%
constructie en onderhoud							
gebouwen	351	351	351	355	355	0%	1%
productie ICT-apparatuur	208	208	193	184	187	1%	-10%
afval	53	48	32	27	26	-4%	-50%
dienstwagen	1131	1066	973	923	863	-6%	-24%
privéwagens	31	36	18	24	34	38%	8%
trein	35	39	13	6	19	219%	-46%
buitenlandse verplaatsingen	61	58	2	0	18	5722%	-71%
totaal	2271	2168	1878	1869	1793	-4%	-21%
totaal - ton/VTE	3,1	3,0	2,6	2,7	2,6	-2%	-17%

Tabel 19: Waterverbruik per type in m³

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-21
leidingwater	4 112	3 893	2 586	2 288	2 245	-1,9%	-45,4%
regenwater	1244,5	1267,3	675,0	473,6	550,2	16,2%	-55,8%
grondwater				58,3	68,9	18,0%	
Totaal VMM	5356,3	5160,8	3261,1	2819,7	2864,5	1,6%	-46,5%
% regen- & grondwater	23,2%	24,6%	20,7%	18,9%	21,6%		

Tabel 20: Waterverbruik per locatie in m³

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-21
Aalst	1183,4	1210,7	533,3	344,9	508,1	47,3%	-57,1%
Antwerpen - PIH	459,0	486,0	370,5	416,3	357,3	-14,2%	-22,2%
Antwerpen - VAC	108,8	91,8	58,9	32,9	48,8	48,6%	-55,1%
Brussel - Ferraris	763,2	657,3	367,0	199,5	164,0	-17,8%	-78,5%
Gent - LAK	1529,3	1616,9	1240,2	1193,1	1130,0	-5,3%	-26,1%
Hasselt	108,3	95,0	58,5	74,8	97,3	30,0%	-10,2%
Herentals	184,8	146,0	117,9	112,5	112,5	0,0%	-39,1%
Leuven - CBG	51,2	35,8	19,6	20,1	20,6	2,1%	-59,8%
Leuven - VAC	264,2	223,2	102,5	101,3	57,3	-43,5%	-78,3%
Lummen				58,3	68,9	18,0%	
Mechelen - OVAM	281,1	213,6	143,2	82,6	82,6	0,0%	-70,6%
Merelbeke	42,4	30,6	13,8	9,2	12,0	30,7%	-71,7%
Nieuwpoort		11,4	10,8	8,0	9,0	12,7%	
Oostende - Adm	346,3	317,4	187,2	138,3	160,2	15,9%	-53,7%
Oostende - OD	34,2	25,1	37,7	29,0	36,1	24,7%	5,5%

VMM - Totaal	5356,3	5160,4	3261,1	2819,7	2864,5	1,6%	-46,5%
---------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	-------------	---------------

Tabel 21: Waterverbruik per locatie in m³/VTE

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-21
Aalst	5,2	5,3	2,3	1,5	2,3	48,0%	-57,1%
Antwerpen - PIH	11,3	11,3	8,8	10,4	8,7	-16,2%	-23,4%
Antwerpen - VAC	5,5	4,9	3,7	2,1	2,7	30,9%	-50,2%
Brussel - Ferraris	12,0	10,5	6,3	3,2	2,6	-17,0%	-78,0%
Gent - LAK	13,9	14,5	10,9	10,6	10,2	-3,6%	-26,4%
Hasselt	3,5	3,1	2,0	2,5	3,4	33,8%	-4,3%
Herentals	4,4	3,8	2,7	2,6	2,7	4,9%	-38,0%
Leuven - CBG	3,7	2,5	1,0	1,1	1,2	5,0%	-68,3%
Leuven - VAC	6,2	4,8	2,4	2,6	1,5	-40,8%	-75,6%
Mechelen - OVAM	12,5	9,5	7,2	4,8	4,8	0,0%	-61,4%
Merelbeke	4,9	3,5	1,7	1,1	1,5	36,1%	-69,5%
Nieuwpoort		0,7	0,6	0,5	0,6	17,4%	
Oostende - Adm	5,0	4,7	2,7	2,1	2,6	22,2%	-48,3%
Oostende - OD	7,7	8,6	13,5	10,3	13,0	25,9%	69,1%
VMM - Totaal	7,7	7,3	4,5	4,0	4,1	3,5%	-46,4%

Tabel 22: Afval per fractie in kg

Soort afval	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
gevaarlijk afval	59842	104775	96652	65072	60901	-6,4%	2%
GFT	4769	4219	1932	808	1094	35,5%	-77%
overig afval	12321	62549	10298	5425	6944	28,0%	-44%
Papier en karton	25112	22700	20323	15471	17830	15,2%	-29%
PMD	1217	1454	770	776	762	-1,9%	-37%
restafval	24081	22055	13165	11328	9984	-11,9%	-59%
totaal afval	127342	217752	143139	98880	97515	-1,4%	-23%

Tabel 23: Afval per fractie in kg/VTE

Soort afval	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Gevaarlijk afval	82	145	133	92	88	-5%	7%
GFT	7	6	3	1	2	38%	-76%
Overig afval	17	86	14	8	10	30%	-41%
Papier en karton	34	31	28	22	26	17%	-25%
PMD	2	2	1	1	1	0,0%	-34%
Restafval	33	30	18	16	14	-10%	-56%
Totaal afval	174	301	198	140	141	0%	-19%

Tabel 24: Afval per locatie in kg

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Aalst	29496	106385	13252	8182	10596	30%	-64%

Antwerpen - PIH	1707	1602	3757	767	1017	33%	-40%
Antwerpen - VAC	2492	1533	905	600	688	15%	-72%
Brussel - Ferraris	7596	7096	3177	2760	3443	25%	-55%
Gent - LAK	66906	80962	108800	75758	71629	-5%	7%
Hasselt	2079	1787	635	929	580	-38%	-72%
Herentals	3344	3658	3312	2337	2456	5%	-27%
Leuven - CBG	560	369	355	877	357	-59%	-36%
Leuven - VAC	3573	3645	2413	1254	1993	59%	-44%
Lummen		505	95	159			
Mechelen - OVAM	2362	2199	1169	868	868	0%	-63%
Merelbeke	551	3077	841	614	401	-35%	-27%
Nieuwpoort	128	262	138	112	84	-25%	-34%
Oostende - adm	5256	4042	3471	3076	1983	-36%	-62%
Oostende - OD	1292	629	820	588	1420	141%	10%
VMM - totaal	127342	217752	143139	98880	97515	-1%	-23%

Tabel 25: Afval per locatie in kg/VTE

Locatie	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Aalst	131	468	42	36	47	30%	-64%
Antwerpen - PIH	42	37	95	19	25	30%	-41%
Antwerpen - VAC	125	81	63	38	38	1%	-69%
Brussel - Ferraris	119	113	61	44	55	26%	-54%
Gent - LAK	606	725	958	665	646	-3%	7%
Hasselt	68	59	28	31	20	-36%	-70%
Herentals	79	94	74	53	59	12%	-25%
Leuven - CBG	40	26	25	26	20	-21%	-50%
Leuven - VAC	83	79	64	32	52	66%	-37%
Lummen		39					
Mechelen - OVAM	105	98	65	51	51	0%	-52%
Merelbeke	64	353	108	74	50	-32%	-22%
Nieuwpoort	8	17	14	7	5	-22%	-37%
Oostende - adm	76	60	56	47	32	-32%	-58%
Oostende - OD	291	215	296	195	513	163%	76%
VMM - totaal	174	301	198	140	141	0%	-19%

Tabel 26: Papierverbruik in kg

Locaties	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Aalst	2247	1973	1089	600	867	44%	-61%
Antwerpen - PIH	171	170	101	50	79	59%	-54%
Antwerpen - VAC	135	113	63	24	33	35%	-76%
Brussel - Ferraris	312	252	95	16	45	173%	-86%
Gent - LAK	1017	959	657	260	429	65%	-58%
Hasselt	149	161	106	95	116	22%	-22%
Herentals	263	231	177	119	128	7%	-51%
Leuven - CBG	37	40	45	37	35	-4%	-5%

Leuven - VAC	536	488	307	200	263	31%	-51%
Lummen		2	0	18	25		
Mechelen - OVAM ¹²	269	247	139	96	44	-54%	-83%
Merelbeke	17	16	7	9	13	53%	-23%
Nieuwpoort	50	44	36	31	45	46%	-10%
Oostende - Administratie	706	706	496	320	367	15%	-48%
Oostende - Onderhoudsdienst	28	23	15				-100%
VMM - Totaal	5938	5425	3333	1876	2489	33%	-58%

Tabel 27: Papierverbruik in kg/VTE

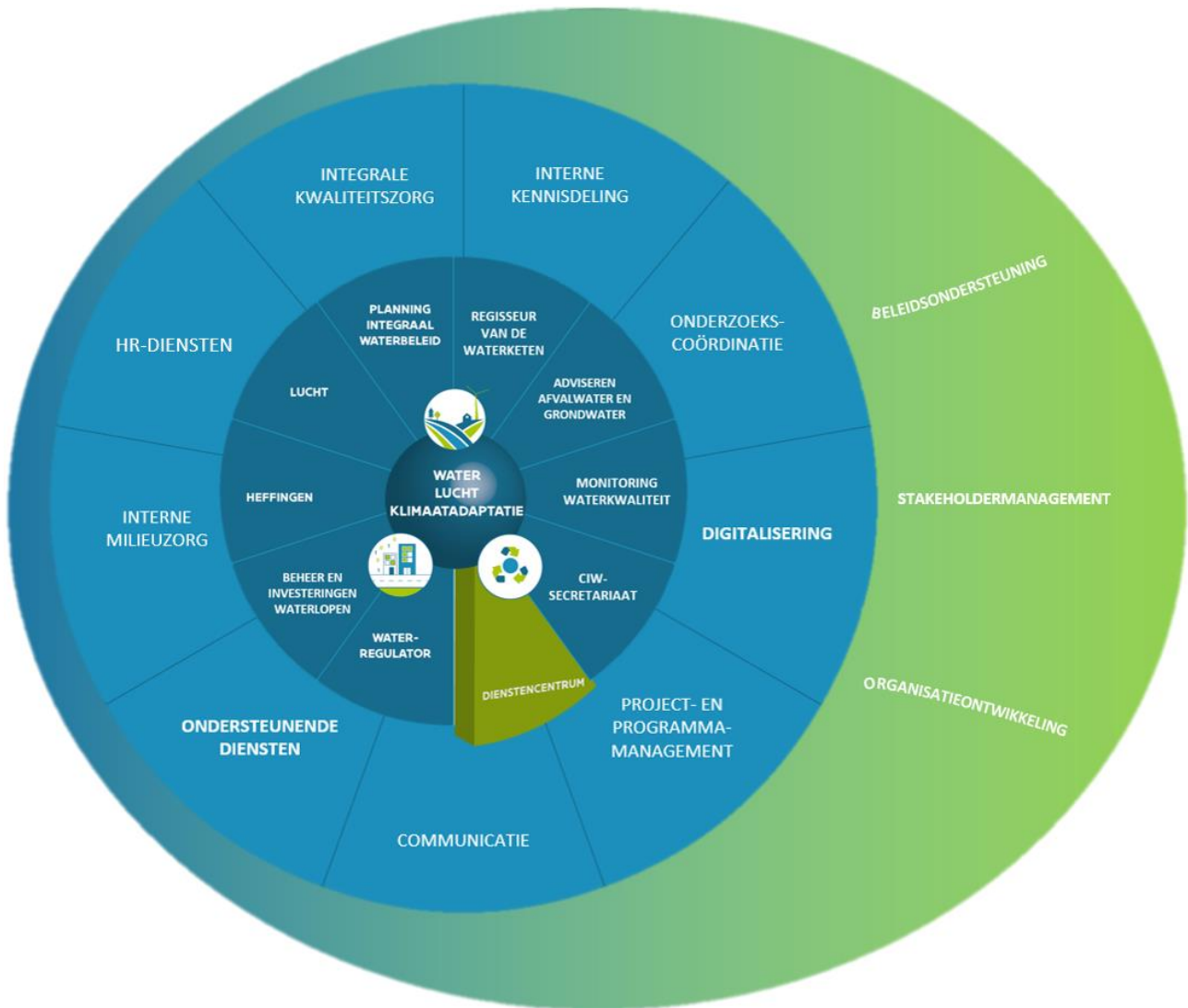
Locaties	2018	2019	2020	2021	2022	2021-22	2018-22
Aalst	10,0	8,7	4,7	2,6	3,8	45%	-61%
Antwerpen - PIH	4,2	3,9	2,4	1,2	1,9	55%	-55%
Antwerpen - VAC	6,8	6,0	4,0	1,5	1,8	19%	-73%
Brussel - Ferraris	4,9	4,0	1,6	0,3	0,7	175%	-85%
Gent - LAK	9,2	8,6	5,7	2,3	3,9	68%	-58%
Hasselt	4,9	5,3	3,5	3,2	4,0	26%	-17%
Herentals	6,2	6,0	4,0	2,7	3,1	12%	-51%
Leuven - CBG	2,7	2,8	2,3	2,0	2,0	-1%	-25%
Leuven - VAC	12,5	10,6	7,3	5,0	6,9	37%	-45%
Lummen		0,1					
Mechelen - OVAM	12,0	11,0	7,0	5,6	2,9	-48%	-76%
Merelbeke	2,0	1,9	0,9	1,1	1,7	59%	-17%
Nieuwpoort	3,2	2,8	2,1	1,8	2,8	52%	-13%
Oostende - Administratie	10,2	10,4	7,2	4,9	5,9	21%	-42%
Oostende - Onderhoudsdienst	6,3	7,8	5,3				-100%
VMM - Totaal	8,3	7,5	4,6	2,7	3,6	35%	-57%

Tabel 28: Duurzame aankopen

Aankopen	2018	2019	2020	2021	2022
Duurzame aankopen - aantal	72	64	124	90	71
Duurzame aankopen - aantal (%)	33%	28%	48%	37%	37%
Duurzame aankopen - euro	44%	29%	53%	62%	52%

¹² Voor 2022 werden voor Mechelen enkel cijfers opgenomen tot en met eind mei.

8.4 VMM Organogram

Handwritten signature or mark.

8.5 Historische resultaten VMM 2013-2020

		Doelstelling 2020 (t.o.v. 2013)	Resultaat 2020 (t.o.v. 2013)
	Water	Minimaliseren leidingwater (m ³ /VTE)	-35 % m³/VTE
		Maximaal substitueren door regenwater	Van 11,4 % in 2013 naar 20,7 % in 2020
	Elektriciteit	-10 % kwh/VTE	-30 % kwh/VTE
	Gas	-10 % kwh/VTE	-64 % kwh/VTE
	Emissies	-30 % Ton CO ₂	-43 % Ton CO₂
	Telewerkdagen¹³	+20 % dagen telewerken	+864% t.o.v. 2016
	Duurzame verplaatsingen	Duurzame verplaatsingen omhoog	Van 13,0 % in 2013 naar 17,7 % in 2019 naar 7,6 % in 2020
	Dieselwagens	Naar 50 % dieselwagens	42 %

¹³ Telewerkdagen omvat periode 2016-2019

Kilometers dienstwagens¹⁴

-20 % aantal kilometers

-30 %

Papier

-50 % kg/VTE

-76 % kg/VTE

Restafval¹⁵

-50% kg

-66 % kg

PMD

-10 % kg

- 19 %

Duurzame aankopen

100%

48 %

Biodiversiteit

Geen pesticiden

Nulgebruik

¹⁴ Kilometers dienstwagens periode 2012-2019

¹⁵ Restafval ten opzichte van 2012

8.6 Omrekenings- en aanrekeningsfactoren milieumonitor¹⁶

Locatie	categorie	eenheid	omzettingsfactor naar gewicht
Aalst	GFT	Container 140l	0,9585
Aalst	GFT	kg/m ³	684,64
Aalst	papier & karton	Container 1100l	1,0332
Aalst	papier & karton	kg/m ³	93,92
Aalst	restafval	Container 1100l	0,8545
Aalst	restafval	kg/m ³	77,69
Alle locaties	Emissiefactor gas CO2	ton/kwh	0,00020308
Alle locaties	Emissiefactor gas CO2	ton/TJ	56,41
Alle locaties	Emissiefactor gas NOx	kg/kwh	1,04E-04
Alle locaties	Emissiefactor gas NOx	kg/TJ	28,92
Alle locaties	Emissiefactor gas PM10	kg/kwh	1,62E-06
Alle locaties	Emissiefactor gas PM10	kg/TJ	0,45
Alle locaties	Diesel naar CO2	kg CO2/liter	2,64
Alle locaties	Benzine naar CO2	kg CO2/liter	2,39
Alle locaties	CNG naar CO2	kg CO2/liter	2,67
Alle locaties	groenafval	kg/m ³	150
Alle locaties	isomo	kg/m ³	10
Alle locaties	rookmelder	kg/stuk	0,12
Alle locaties	septisch afval	kg/m ³	1000
Alle locaties	Spaarlampen	kg/stuk	0,3
Alle locaties	Spuitbussen leeg	kg/stuk	0,113
Alle locaties	TL-lampen	kg/stuk	0,333
Gent - LAK	papier & karton	Container 1000l	0,9392
Gent - LAK	papier & karton	Container 240l	0,2254
Gent - LAK	PMD	Container 660l	0,1546
Gent - LAK	PMD	kg/m ³	23,43
Gent - LAK	PMD	kg/zak	1,41
Gent - LAK	restafval	Container 1000l	0,875
Gent - LAK	restafval	kg/m ³	87,5
Gent - LAK	Zacht plastic en Folie aantal	kg/zak	1,9
Herentals	plasticfolie	kg/zak	1
Oostende	papier & karton	Container 1100l	1,0332
Oostende	papier & karton	Container 660l	0,6199
Oostende	papier & karton	kg/m ³	93,92
Oostende	PMD	Container 660l	0,1546
Oostende	PMD	kg/m ³	23,43
Oostende	PMD	kg/zak	1,41

¹⁶ Indien voor een locatie geen specifieke omzettingsfactoren beschikbaar zijn, worden de omzettingsfactoren van het hoofdkantoor in Aalst gebruikt.

8.7 Wettelijke aspecten

De VMM volgt voortdurend de wijzigingen in de milieuwetgeving op via het wettelijk register. We gaan na of de op de site uitgevoerde activiteiten in overeenstemming zijn met de bestaande milieuvergunning, hiervoor worden elk jaar diverse (interne) compliance audits uitgevoerd. In een cyclus van drie jaar komt elk gebouw in beheer van VMM aan bod.

De voor de VMM meest relevante wijziging in de milieuwetgeving tijdens de periode juli 2014-juni 2015 was het gevolg van de VLAREM-trein 2013. De vertaling van de BBT-studie 'Laboratoria' had de vervanging van rubriek 24 van de indelingslijst van VLAREM I tot gevolg. Hierdoor werden vanaf 4 oktober 2014 alle biologische labs een inrichting klasse 2. De impact van de daaropvolgende VLAREM-treinen was veel beperkter.

Door het opvolgen van de wetgeving en aftoetsen ervan aan de locatiespecifieke activiteiten zorgt VMM ervoor dat alle milieuregelgeving zorgvuldig wordt nageleefd.

Wat de vestiging Herentals betreft, werd op 5 oktober 2020 door het college van burgemeester en schepenen een omgevingsvergunning goedgekeurd voor de rubriek 3.4.1.b (lozen van bedrijfsafvalwater van laboactiviteiten aan 0,2 m³/uur) en de rubriek 24.3 (biologisch lab). Een vergunning voor rubriek 15.1.1 en rubriek 17.4 was al eerder aangevraagd.

Voor de vestiging Hasselt werd op 3 december 2020 door het college van burgemeester en schepenen een omgevingsvergunning goedgekeurd voor de rubrieken 3.4.1.b (lozen van bedrijfsafvalwater met gevaarlijke stoffen aan 0,15 m³/uur), 15.1.1, 17.4 en 24.3.

Voor de vestiging dienst Lucht (Kronenburgstraat) en Aalst had de bovenvermelde VLAREM-wijziging geen gevolg.

Op 30 april 2015 werd door het college kennisgenomen van de melding klasse 3 i.v.m. de VMM-activiteiten op het Vuurkruisenplein in Antwerpen (de vestiging van dienst Lucht). Concreet ging het om rubriek 15.1.1, 16.7.1 en rubriek 17.4.

Alle milieuvergunningsplichtige activiteiten die deels of volledig door Dienst Lucht (Kronenburgstraat in Antwerpen) worden uitgeoefend, zijn opgenomen in de milieuvergunning van het Provinciebestuur Antwerpen dat exploitant is van deze site.

Op 28 september 2006 kreeg de VMM een milieuvergunning voor 20 jaar voor de exploitatie van een kantoorgebouw met ondergrondse garage en technisch gebouw in de Dr. De Moorstraat 24-26 en in de Gasthuisstraat 40-42 in Aalst (ref. 082/41002/550/1/a/1). Op 31 oktober 2009 werd deze milieuvergunning uitgebreid met de exploitatie van het nieuwe server- en stookgebouw in de Gasthuisstraat 38, en dit tot 28 september 2026 (ref. MO3/41002/550/1/A/2). De milieuvergunning werd via een mededeling kleine verandering aangepast op 19 september 2013 (ref. MO3/41002/550/1/M/1/MR). Wegens een materiële tekortkoming werd vervolgens een correctiebesluit afgeleverd. Tot slot werd op 17 maart 2016 akte genomen van de mededeling kleine verandering voor de uitbreiding van de koelinstallatie. In 2017 werd een stedenbouwkundige vergunning bekomen voor de plaatsing van een borstwering en metalen kooiladder dit had geen impact op de MV. Op 26 augustus 2019 werd de vergunning uitgebreid met twee rubrieken van klasse 3. Door deze regularisatie werd enerzijds het vergunde debiet van de bronbemaling aan het werkelijke debiet aangepast en anderzijds het gebruik van proceswater, aangezien er sprake was van een dubbele rubricering, correct in de vergunning opgenomen. In 2022 werd een stedenbouwkundige aanvraag ingediend voor de plaatsing van een geluidswand en regularisatie van de nieuwe koelmachines op het stook- en servergebouw. Tegelijkertijd werd ook een aanpassing gevraagd van de omgevingsvergunning omdat de opgepompte debieten grondwater hoger zijn de aangevraagde debieten en werden de vermogens van de verschillende koelinstallaties op de site geactualiseerd.

Met het besluit van de deputatie van 28 oktober 2010 werd voor de vestiging Gent een vergunning tot 2030 verleend voor de exploitatie van een administratief centrum en onderzoekslaboratorium. Deze vergunning werd later gewijzigd en uitgebreid, en ook de bijzondere voorwaarden met betrekking tot de lozing van bedrijfsafvalwater en de opvang en gebruik van hemelwater werden gewijzigd. In 2016 nam de deputatie ook twee keer akte van een mededeling kleine verandering.

Voor de site in Oostende (Zandvoordestraat 375) werd op 8 oktober 2015 een vergunning verleend voor de duur van 20 jaar i.v.m. het exploiteren van een administratief gebouw met lab.

Wat betreft VAC Antwerpen: deze vergunning klasse 2 werd door de Stad Antwerpen aan de exploitant verleend op 20 februari 2004 en eindigt op 24 december 2024. De VMM beoefent zelf geen milieuvergunningsplichtige activiteiten op deze locatie.

Wat betreft VAC Leuven: deze vergunning klasse 2 werd door de Stad Leuven aan het Facilitair bedrijf verleend op 19 september 2008 voor 20 jaar. De VMM is enkel bevoegd voor de exploitatie van het lab op deze site. Op 23 oktober 2020 keurde het college van burgemeester en schep en een omgevingsvergunning goed voor de rubrieken 3.4.1°b, 17.4 en 24.3. er is een bijzondere lozingsnorm van 5mg/l voor glutaaraldehyde toegekend.

Voor het CBG in Leuven werd op 9 september 2016 een melding kleine verandering gedaan voor toevoeging rubrieken 15.1.1 en 17.4.

Voor Oostende (onderhoudsdienst) werd op 7 februari 2017 een melding klasse 3 gedaan door de Stad Oostende, en dit voor het exploiteren van een garagewerkplaats. De vergunning werd op 16 oktober 2017 bekomen.

Op de sites OVAM (Mechelen) en Ferraris (Brussel) beoefent VMM zelf geen vergunningsplichtige activiteiten. De exploitanten beschikken echter wel over de nodige milieuvergunningen voor de door hen uitgeoefende activiteiten.

Het pompghemaal Veurne Ambacht te Nieuwpoort (toevluchtweg 6, Nieuwpoort) kreeg op 16 juli 2019 een omgevingsvergunning voor de uitgeoefende activiteiten van klasse 3 van de gemeente Nieuwpoort. De enige klasse 2 activiteit op deze locatie is de aanwezigheid van transformatoren (>1.000KVA) en werd eveneens opgenomen in de vergunning van 16 juli 2019.

De bestaande omgevingsvergunning voor Merelbeke (Burg. Van Gansberghelaan 92, Merelbeke) werd op 12 augustus 2019 geactualiseerd zodat alle klasse 3 activiteiten op deze locatie ook opgenomen zijn in de door de gemeente Merelbeke verleende vergunning.

Voor de technische locatie (pompghemaal) in Scholen (Begijnenbroekstraat 1, Lummen) verleende het Vlaams Gewest een omgevingsvergunning voor de gehuisveste klasse 3 activiteiten en bijkomend voor de winning van grondwater (klasse 2).

De bouwvergunningen van alle vestigingen van de VMM zijn geldig en actueel.

//

8.7.1 Verbetering van de milieuprestaties

Zoals uit het milieubeleid en de algemene milieudoelstelling blijkt, verbindt de VMM zich tot een continue verbetering van haar milieuprestaties. De VMM streeft naar het globaal verbeteren als organisatie, met het oog op de voorbeeldfunctie van de VMM.

Om de wettelijke verplichtingen op te volgen wordt de EMAS-milieukalender opgesteld en opgevolgd. In deze kalender staan alle items vermeld die wettelijke dienen opgevolgd te worden zoals de jaarlijkse nazichten, keuringen, risicoanalyses... maar ook de opvolging van de milieuvergunning, heffingsaangifte, brandoefeningen...

Alle wettelijke verplichtingen worden opgelijst inclusief de regelgeving, de frequentie van de verplichting, de verantwoordelijke (en plaatsvervanger) voor de opvolging, de verantwoordelijke firma die het uitvoert, de datum waarop die het laatst werd uitgevoerd en de eerstvolgende datum.

Per locatie is er een milieukalender, die kan worden aangepast aan de specifieke locatie en tabbladen worden toegevoegd voor de verdere opvolging. Er wordt een EMAS-Outlookkalender opgemaakt zodat de timing van de op te volgen zaken daarin kunnen opgevolgd worden.

8.7.2 Verklaring van de milieuverificateur over de verificatie en valideringswerkzaamheden

Vinçotte NV, EMAS-milieuverificateur met registratienummer BE-V-0016 geaccrediteerd met als reikwijdte 1, 10, 11, 13, 16, 18, 19, 20 (excl. 20.51), 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30.2, 30.9, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 50, 52, 53, 55, 56, 58, 59, 60, 62, 63, 70, 72, 71, 73, 74, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 93, 94, 95, 96, 99 (NACE-code) verklaart dat hij heeft geverifieerd of de vestigingen te Aalst, Antwerpen, Hasselt, Herentals, Oostende administratie, Oostende onderhoudsdienst, Gent, VAC Antwerpen, VAC Leuven, CBG Leuven, Mechelen OVAM, het Ferrarisgebouw in Brussel en de technische locaties in Nieuwpoort, Merelbeke en Schulen zoals vermeld in de bijgewerkte milieuverklaring 2023 van de organisatie VMM met registratienummer BE-VL021 voldoen aan alle eisen van Verordening (EG) nr. 1221/2009, gewijzigd bij Verordening (EU) 2017/1505 en Verordening (EU) 2018/2026 inzake de vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS).

Met de ondertekening van deze verklaring verklaar ik dat:

- de verificatie en validering volledig overeenkomstig de voorschriften van Verordening (EG) nr. 1221/2009, gewijzigd bij Verordening (EU) 2017/1505 en Verordening (EU) 2018/2026 zijn uitgevoerd;
- uit het resultaat van de verificatie en validering blijkt dat er geen aanwijzingen zijn dat niet aan de toepasselijke wettelijke milieuvoorschriften is voldaan;
- de gegevens en informatie van de bijgewerkte milieuverklaring 2023 - gegevens 2022 van de VMM voor de vestigingen te Aalst, Antwerpen, Hasselt, Herentals, Oostende administratie, Oostende onderhoudsdienst, Gent, VAC Antwerpen, VAC Leuven, CBG Leuven, Brussel Ferraris, Mechelen OVAM en de drie technische locaties in Nieuwpoort, Merelbeke en Schulen een **betrouwbaar, geloofwaardig** en juist beeld geven van alle activiteiten van de vestigingen binnen de in de milieuverklaring vermelde reikwijdte.

Dit document is niet gelijk aan een EMAS-registratie. EMAS-registratie kan alleen worden gedaan door een bevoegde instantie in de zin van Verordening (EG) 1221/2009, gewijzigd bij Verordening (EU) 2017/1505 en Verordening (EU) 2018/2026. Dit document wordt niet gebruikt als een zelfstandig stuk openbare communicatie.

Handtekening

Validatieverklaring

Communautair Milieubeheer- en Milieuauditsysteem (EMAS)

VINÇOTTE nv

Jan Olieslagerslaan 35, 1800 Vilvoorde, België

Op basis van de audit van de organisatie, bezoeken aan zijn site, interviews met zijn medewerkers, en het onderzoek van de documentatie, de gegevens en de informatie, gedocumenteerd in het verificatierapport nr. **61174290**, verklaart VINÇOTTE NV, in zijn hoedanigheid van EMAS-milieuverificateur met registratienummer BE-V-0016 geaccrediteerd met als reikwijdte 1, 10, 11, 13, 16, 18, 19, 20 (excl. 20.51), 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30.2, 30.9, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49, 50, 52, 53, 55, 56, 58, 59, 60, 62, 63, 70, 72, 71, 73, 74, 79, 80, 81, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 90, 93, 94, 95, 96, 99 (NACE-code) dat hij heeft geverifieerd of de hele organisatie, zoals vermeld in de bijgewerkte milieuverklaring 2023, gegevens 2022 van de organisatie

Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)

met registratienummer **BE-000021**

gelegen te

**Dr. de Moorstraat 24-26 en Gasthuisstraat 42 & 38 A
9300 Aalst, België**

en gebruikt voor:

De activiteiten op de VMM-vestigingen te Aalst (Dr. de Moorstraat 24-26 en Gasthuisstraat 42 & 38 A), Herentals, Hasselt, Antwerpen (Dienst Lucht), Oostende (administratie), Gent, VAC Leuven, VAC Antwerpen, CBG Leuven, onderhoudsdienst Oostende, Mechelen en Ferrarisgebouw te Brussel, technische locaties te Schulen, Merelbeke en Nieuwpoort.

Voldoet aan alle eisen van de Verordening (EG) Nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake vrijwillige deelneming van organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS), zoals gewijzigd door de Verordeningen (EU) 2017/1505 en (EU) 2018/2026.

Met ondertekening van deze verklaring verklaar ik dat:

- de verificatie en validering volledig overeenkomstig de voorschriften van Verordening (EG) nr. 1221/2009, gewijzigd door de Verordeningen (EU) 2017/1505 en (EU) 2018/2026, zijn uitgevoerd;
- uit het resultaat van de verificatie en validering blijkt dat er geen aanwijzingen zijn dat niet aan de toepasselijke wettelijke milieuvoorschriften is voldaan;
- de gegevens en informatie van de **milieuverklaring 2023, gegevens 2022** van de **organisatie**. Een betrouwbaar, geloofwaardig en juist beeld geven van alle activiteiten van de **organisatie** binnen de in de milieuverklaring vermelde reikwijdte.

Dit document geldt niet als EMAS-registratie. In overeenstemming met Verordening (EG) nr. 1221/2009, gewijzigd door de Verordeningen (EU) 2017/1505 en (EU) 2018/2026, mag alleen een bevoegde instelling een EMAS-registratie toekennen. Dit document wordt niet gebruikt als een voor het publiek bestemd onafhankelijk informatie-element.

Nummer van de verklaring: **13 EA 080c/1**

Uitgereikt op: **17 mei 2023**

Namens de milieuverificateur:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Eric Louys".

Eric Louys

Voorzitter Certificatiecommissie

CERTIFICAAT

EN ISO 14001 : 2015
Milieumanagementsysteem

VINÇOTTE nv

Jan Olieslagerslaan 35, 1800 Vilvoorde, België

Wij certificeren dat
gevestigd te

Vlaamse Milieumaatschappij (VMM)
Dr. de Moorstraat 24-26
9300 Aalst (België)

met sites

Dr. De Moorstraat 24-26, 9300 Aalst (België)
Gasthuisstraat 42 & 38A, 9300 Aalst (België)
De Schiervellaan 7, 3500 Hasselt (België)
Belgiëlaan 6, 2200 Herentals (België)
Kronenburgstraat 45 bus 83, 2000 Antwerpen (België)
Vuurkruisenplein 20, 2020 Antwerpen (België)
Raymonde de Larochelaan 1, 9051 Sint-Denijs-Westerm (België)
Zandvoordestraat 375, 8400 Oostende (België)
VAC Antwerpen, Anna Bijnsgebouw, Lange Kievitstraat 111-113, 2018 Antwerpen (België)
CBG Leuven, Terbankstraat 22, 3300 Leuven (België)
VAC Leuven, Dirk Boutsgebouw Diestsepoort 6 bus 73, 3000 Leuven (België)
Stationstraat 110, 2800 Mechelen (België)
Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20, bus 16, 1000 Brussel (België)
Pompgemaal Scholen, Begijnenbroekstraat, 3560 Lummen (België)
Burgemeester van Gansberghelaan 92, 9820 Merelbeke (België)
Pompgemaal Veurne-Ambacht, Toevluchtweg 6, 8620 Nieuwpoort (België)

een milieusysteem heeft ingevoerd en op peil houdt, dat conform is met de eisen van de norm
EN ISO 14001 : 2015 "Milieumanagementsystemen" voor:

De activiteiten op de VMM-vestigingen te Aalst (Dr. de Moorstraat 24-26 en Gasthuisstraat 42 & 38 A), Herentals, Hasselt, Antwerpen (Dienst Lucht), Oostende (administratie), Gent, VAC Leuven, VAC Antwerpen, CBG Leuven, onderhoudsdienst Oostende, Mechelen en Ferrarisgebouw te Brussel, technische locaties te Scholen, Merelbeke en Nieuwpoort.

Dit certificaat is gebaseerd op het resultaat van een milieuaudit, gedocumenteerd in het auditverslag **61053436**.

Certificaatnummer: **13 EMS 657c**

Voor de eerste maal uitgereikt op: **25 november 2013**

Geldig van **23 november 2022** tot **24 november 2025**

Aanvullende informatie m.b.t. de certificatiescope en de toepassing van de EN ISO 14001 : 2015 kan bij de titularis van dit certificaat worden bekomen.

Het certificaat werd tijdens de Certificatiecommissie van 12 september 2022 toegekend met inachtneming van het Algemeen Reglement van Vinçotte nv.

Namens de certificatie-instelling:

A blue ink handwritten signature, appearing to be "Bart Janssens", written over a light blue horizontal line.

Bart Janssens
Voorzitter Certificatiecommissie

